

Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah
Velja za vse leto \$4.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States
Issued Every Day Except Sundays and Legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 249. — ŠTEV. 249.

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 23, 1919. — ČETRETEK, 23. OKTOBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

POKAŽITE TO ONIM, KI VAS ZANIČUJEJO

Blaming the Foreign-Born

Under this heading the following editorial was published in the "New York World" of Oct. 22, 1919.

What a happy and prosperous and virtuous people we should be if it were not for the foreign-born! They are the cause of all our woe. They alone bar the gates to an earthly paradise.

Senator Frelinghuysen explained it all to the Senate again yesterday in discussing the threatened coal strike. "The stage has been set for this disastrous event," he said, "by 500,000 men, over one-third of whom are foreign-born, who cannot speak the English language and who have no acquaintance or sympathy with our institutions".

That is substantially true; but how does it happen that over a third of the miners in the bituminous districts are foreign-born? How does it happen that they cannot speak the English language and have no acquaintance or knowledge of our institutions? — Who brought them over here? Who left them in ignorance? Who has kept them in an alien spirit which makes them the easy prey of every demagogic agitator who undertakes to tell them how to get something for nothing.

They are not here by accident but by design. For thirty years Europe was scourged to bring them in. Until the law intervened, the great corporations imported them as they imported any other raw material that they happened to want in their business.

For two decades they arrived at the rate of a million a year, and virtually every great industry has been built up on the profits of their labor.

They have been the hewers of wood and the drawers of water. As long as they worked hard for lower wages than American-born labor demanded, nobody cared what became of them. Industry did not know them by their names but by their numbers. When there was work for them to do they could work, and when there was no work for them to do they could starve.

They lived in their own colonies. They spoke their native languages and dialects. They read their own newspapers, if they could read at all. What English they learned they learned by accident. No effort was made to Americanize them. The spirit of American institutions meant nothing to them, because they knew nothing about American institutions. They were dividends, and highly profitable dividends, and as long as great fortunes could be made by exploiting their labor, the less said about them the better.

While this great stream of immigrant labor poured in, the great industries had little to worry about. There was always a reservoir of unemployed labor, and if one man refused to work, another man was ready to take his job. But the stream has stopped flowing in flood. There is a labor shortage. There is no reservoir on which to draw. The economic unrest that has affected all the world has seized upon these foreign-born. They have been led to believe that they can now take the employer by the throat and confiscate for themselves all the profits of industry, and they are trying to do it.

But they are not alone in this, and they are only following a leadership that is not foreign-born but native-born. Every demagogue is working overtime, and naturally enough the first to be influenced are those "who cannot speak the English language and who have no acquaintance or sympathy with our institutions".

The American people themselves are responsible for this situation. They permitted it. They evaded their responsibilities. They shut their eyes to the menace, and now they are beginning to pay the penalty of their neglect. There is hardly a great industry in the United States that can be carried on except by the kind of labor that Senator Frelinghuysen so eloquently denounces and nobody knows it better than the same foreign-born element that is now ready to trample every public right and every American institution underfoot to gain its ends.

Naprtenje krivde inozemcem

Pod tem naslovom piše včerajšnji newyorški "World":

— Kak srečen, uspevač in kreposten narod bi bili, če bi ne bilo teh tujerodcev! Ti so vzrok vsega našega gorja. Edinole oni zapirajo vrata v zemeljski paradiz!

Senator Frelinghuysen je vse to zopet pojasnil včeraj senatu, ko je razpravljaval o preteči premogarski stavki. — Pozorišče temu pogubonosnemu dogodku, — je rekel, — je postavilo 500,000 mož, med katerimi jih je nad eno tretjino zunaj rojenih, ki ne znajo govoriti angleškega jezika, ki ne poznajo naših naprav ali ne simpatizirajo z njimi.

To je bistveno resnično. Kako pa je prišlo do tega, da je več ena tretjina premogarjev v okrajih mehkega premoga tujerodec? Kako je prišlo do tega, da ne znajo govoriti angleškega jezika in da ne poznajo naših naprav? Kdo jih je spravil semkaj? Kdo jih je držal in obranil v nevednosti? Kdo jih je držal v tujem duhu, ki jih napravi lahkim žrtvam vsakega demagoškega agitatorja, ki jim prične pripovedovati, kako bi lahko dobili nekaj za nič?

Ti tujerodeci niso tukaj slučajno, temveč vsled določenega načrta. Tekom trideset let so praznili Evropo, da so jih spravili semkaj. Dokler ni posegla vmes postava, so velike korporacije importirale te tujerodec kot so importirale vsako drugo surovino, ki so jo slučajno potrebovale za svoj biznis. Tekom dveh desetletij so prihajali ti tujerodeci, povprečno milijon vsako leto, in skoraj vsaka velika industrija je bila zgrajena na dobičkih njih dela.

Sekali so gozdove te vlekli vodo. Dokler so trto delali za nižje plače kot pa jih je zahteval v Ameriki rojen delavec, se ni nihče brigal, kaj bo postalo iz njih. Industrija jih ni poznala po njihovih imenih, temveč le po njihovih številkah. Kadar je bilo kaj dela za nje, ki so ga zamogli opravljati, so ga dobili, kadar ga pa ni bilo, so lahko stradali.

Živeli so v svojih lastnih naselbinah. Govorili so svoje lastne jezike in narečja. Čitali so svoje lastne liste, če so sploh znali čitati. Kar so se naučili angleščine, so se naučili slučajno. Nikdo jih ni skušal amerikanizirati. Duh ameriških naprav ni pomenil zanje ničesar, kaj ti ničesar niso vedeli o ameriških napravah. Bil so dividende in zelo dobičkanosne dividende. Dokler je bilo mogoče ustvarjati velika bogastva z izkoriščanjem njih dela, je bilo najboljšje kar najmanj govoriti o njih.

Dokler je ta velika reka priselniškega delavstva prihajala v deželo, se ni bilo treba velikim industrijam dosti brigati za to. Vedno je bil poln rezervar nezaposelnega delavstva, in če kak človek ni hotel delati, je bil drugi pripravljen prevzeti njegovo mesto. Ta reka pa je prenela teči, in nastalo pomanjkanje dela. Nobenega rezervarja ni, iz katerega bi se lahko črpalo. Gospodarski nemir, ki se je lotil celega sveta, se je lotil tudi teh tujerodcev. Ubili so jim v glavo prepričanje, da lahko sedaj primejo delodajalca za vrat, ter konfiscirajo zase vse dobičke industrije. To tudi skušajo storiti.

Niso pa sami v tem poskusu ter slede le vodstvu, ki ni tujerodno, temveč tukaj rojeno. Vsako demagoštvo je zaposleno čez čas in povsem naravno je, da so prišli pod njegov upliv najprej oni, ki ne znajo govoriti angleški in ki ne poznajo naših naprav ali ne simpatizirajo z njimi.

Ameriški narod sam je odgovoren za ta položaj. Dopustil ga je ter se skuša izogniti svojim odgovornostim. Pokrival si je oči vsprtičo nevarnosti ter pričinja sedaj plačevati kazen za svojo malomarnost. Teško je dobiti v Združenih državah le eno veliko industrijo, ki bi mogla obratovati brez take vrste delavstva, katerega senator Frelinghuysen sedaj tako zgovorno obrekuje. In nihče ne ve boljše tega kot isti zunaj rojeni element, ki je sedaj pripravljen poteptati vsako javno pravico in vsako ameriško napravo, da doseže svoj cilj.

DELAVSKI DELEGATI ODŠLI S KONFERENCE

Zastopniki kapitala so včeraj porazili resolucijo, ki zahteva kolektivno pogajanje.

Washington, D. C., 22. okt. — Danes zvečer so delegati delavske skupine zapustili industrialno konferenco. Skupina, ki zastopa delodajalce je namreč pri splošnem glasovanju porazila resolucijo, ki zahteva pravico organizacije ter pravico kolektivnega pogajanja.

Za resolucijo so glasovali zastopniki delavcev in javnosti, pa so bili poraženi. Kljub temu je pa izjavil pred-

sednik Lane, da konferenca ni končana. Zborovanje se bo nadaljevalo, kakorhitro bo podal predsednik svoje nasvete, kar bo najbrže še danes storil.

Zastopniki delodajalcev so izjavili, da bodo toliko časa zborovali, da bodo sestavili natančen načrt za industrialno poravnavo.

SLADKOR MORNARICE

Mornarica ima v svojih zalogah devet milijonov funtov sladkorja ter lahko odda tri milijone.

Washington, D. C., 22. oktobra. Mornarica Združenih držav ima v svojih skladiščih 9,000,000 funtov sladkorja, ki bi zadostoval za se-

danje ošabje mornarice za neka-ko šest mesecev.

Od te naloge je tri milijone funtov na krovu različnih bojnih ladij in drugih ladij mornarice. Ostalih šest milijonov funtov pa se nahaja v skladiščih v mornariških postojankah Boston, New York, Norfolk itd. V razpravi glede zaloga sladkorja pri mornarici je rekel mornariški tajnik Daniels:

— Mornarica ima vedno zalogo sladkorja najmanj za tri mesece. Vprašanje, s katerim se moramo pečati vsprtičo sedanjega pomanjkanja je, če je smatrati za zalogo 9,000,000 funtov za kupičenje. Če je tako, potem bo mornarica odredila vse potrebno za prodajo treh milijonov funtov sladkorja.

— O stvari se je razpravljalo na konferenci, katero sem imel z generalnim pravnikom Palmerjem ter vojnim tajnikom Bakerjem. Nismo prišli do konečnega sklepa, če naj se prodaja del zaloge sladkorja, ki jo ima mornarica.

Vojni department je danes objavil, da ima armada sladkorja komaj do konca decembra.

POTRES V RIMU

V Rimu se je pojavil močan potresni sunek, ki je trajal celih pet sekund. — Panika prebivalstva.

Rim, Italija, 22. oktobra. — Danes zjutraj ob sedmi uri se je pojavil v mestu in okolici močan

PREDSEDNIK SE NOČE POKORITI

Dr. Grayson se jezi, ker se noče predsednik pokoriti posebnim položajem specialista.

Washington, D. C., 22. okt. — Predsednik Wilson in njegovi zdravniki so se "sprli". Osebnost si prav tako prijatelji kot preje, a predsednik se noče pokoriti njih poveljem, tikajočim se počitka v toliki meri kot so mu zdravniki predpisali.

Danes se je izvedelo, da je dr. Grayson, osební zdravnik predsednika, gledal z zelo mrkim oesom na včerajšnje delavnost predsednika, ki je obstajala v odgovoriljavni pisma na tajnika Lane, predsednika Industrialne konferencie, v katerem prosi predsednik take konstruktivne akcije predno bi se konferenca razšla.

Glasi se, da je bil tudi "ozmerjan" tajnik Tumulty, ker je dal predsedniku "potuho" ter odnesel pismo Industrialni konferenci. Delo je izmučilo predsednika, vendar pa se zdravniki niso bali toliko direktnih posledic dekot dejstva, da je bila s tem potrdita prva vrsta ograj, katere se zgradili zdravniki krog predsednika, da preprečijo s tem vsako delo z njegove strani.

Prvo stvar, katero je storil danes predsednik, je bila, da je poslal svojo ženo na telefon, da vpraša tajnika Tumulty-ja glede položaja na Industrialni konferenci. To kaže, da niso zdravniki v stann ohraniti duha predsednika mirnim in nemotenim.

PROHIBICIJA BO UVELJAVLJENA

Nepodpisana bo postala prohibicijska enforcement postava pravomočna dne 28. oktobra.

Washington, D. C., 22. okt. — Prohibicijska enforcement postava ni bila še vrnjena v Belo hišo iz justičnega departamenta, kamor je bila poslana, da izreče department o njej svojo sodbo. Generalni pravdnik je bil zaposlen z drugiz namenom, da se koristi Jugoslocajio njegovi pomočniki.

Vedno bolj prevladuje utis, da se predsednika sploh ne bo naprosilo, naj podpiše predlogo. Glasi se, da bo predloga uveljavljena brez avtomatičnega dne 28. oktobra brez njegovega podpisa, če ne bo do onega časa okrevale. Nikdo, k pozna položaj, ne pričakuje, da bi nasprotoval gener. pravdnik katerikoli določbi postave, kajti poznal je posamezna določila šepredno so prišla v njegov departament.

pötresni sunek, ki je trajal pet sekund. Ljudi se je polastila panika, ki pa ni dolgo trajala.

Italija leži v enem najbolj aktivnih pasov seizmične akcije na svetu. Seznan potresnih sunkov ter s tem sledočih nesreč sega v prve dni zgodovine italijanskega polotoka.

V zadnjih desetih letih je bilo cpaziti v Italiji veliko številomöčnih in usodepolnih potresov. V decembru 1908, po letu manjših sunkov, ki so oznanjevali prihajajočo nesrečo, je potres, ki je obiskal južni Italijo in Sicilijo, uničil mesti Messina in Reggio, pri čemur je izgubilo življenje več kot 77,000 ljudi.

Od onega leta naprej so sledili manjši potresi tesno drug drugemu ter dosegli svoj višek v žalostni nesreči v Abrucih, januarja meseca leta 1915, tekem katerega potresa je izgubilo življenje okrog 40,000 ljudi.

TUJERODCI SE BODO VRNILI

Tisoči onih, ki so se vrnili v Evropo, so našli tamošnje razmere veliko slabše kot so tukajšnje.

Philadelphia, Pa., 22. oktobra. Tujerodeci, ki so hoteli v svoje domače dežele konec vojne, se že vračajo v Ameriko po kratkem obisku v svojih domačih krajih.

Presenečeni vsled bede in opuštjenja, katero so našli v vojnih ozemljih in istotako presenečeni vsled dejstva, da so življenjski stroški v Evropi še veliko večji kot v Ameriki, se vračajo sedaj nazaj v Združene države. Velike organizacije v tem mestu se pripravljajo na veliko seljenje iz Evrope, ki se bo najbrž pričelo v teku par tednov.

Soglasno z Naoum Perikleouson, upraviteljem grško-ameriške agencije, so se hoteli številni njegovi rojaki vrniti po končani vojni domov, da izvedo za usode svojih sorodnikov in znancev. Oni, ki so dobili posebna dovoljenja za povratek na Grško, se hočejo sedaj zopet vrniti nazaj v Združene države.

Ko so dospeli do svojih družin doma, so izvedeli, da sta hrana in obleka tam velika bolj draga kot pa v Združenih državah. Vojaške omejitve njih lastne vlade niso še odpravljene in vsled tega so prišli do prepričanja, da je Amerika še vedno dosti boljšij dom.

Slične stvari poročajo tudi iz italijanskih naselbin. Številni prejšnji prebivalci "majhne Italije" v Philadelphiji, ki so domnevali, da bodo boljše vozili v Italijo, so se vrnili v svoje rojstne kraje s svojimi prihranki. Našli pa so, da je tam mogoče kupiti z denarjem veliko manj kot pa v Ameriki in vsled tega čakajo tudi oni na priliko, da se vrnejo v Združene države.

STAVKA NEWYORŠKIH LONGSHORMENA

Velika večina štrajkujočih longshormenov, ki šestnajst dni onemogočuje vsak prekotlanstki promet, je predložila včeraj svoje zahteve newyorškemu županu Hylanu.

Pri njem so bili zastopniki dvajsetih največjih longshormenskih organizacij.

Po njihovem mnenju naj bi župan aranziral konferenco z gospodarji.

Njihove zahteve so sledeče:

Dolar na uro in dva dolarja za vsako uro overtime.

44-urni delavni teden.

Na vsakem pomolu naj bi bile postaje za prvo pomoč.

Če je le mogoče, nobenega dela v nedeljo.

Delavci pravijo, da se pod nobenim pogojem ne vrnejo prej na delo, dokler ne bo do pičice ugodno vsem tem njihovim zahtevam.

Pazite na nove cene

Polijamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvaško, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma saneeljivo in selanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljemo v staro domovino, na primer:

100 kron \$ 2.35
200 kron \$ 4.65
300 kron \$ 6.70
400 kron \$ 8.95

500 kron \$ 10.90
1000 kron \$ 21.80
5000 kron \$105.00
10,000 kron \$205.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi. — Denar nam pošlajte po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

POGAJANJA RADI PREMOG. STAVKE

Delavkemu tajniku Wilsonu se dosedaj še ni posrečilo preprečiti bodočo stavko premogarjev.

Washington, D. C., 22. okt. — Premogarji in delodajalci so danes že drugi dan pričeli s posvetovanji, a so očitno glede plač in delavnih ur tako daleč narazen kot so bili v pričetku pogajanj.

Ko se je vršil sestanek, se je izvedelo v Beli hiši, da je vlada že razmišljala o možnosti, da sama prevzame obratovanje premogovnikov, če bo treba to, da prepreči trpljenja in demoralizacijo industrije. Vlada pa bi se poslužila tega koraka le kot skrajnega sredstva. O tej zadevi se je razpravljalo na zadnji seji kabineta.

Kljub površnim znakom, ki kažejo, da ni nobena stran voljna sprejeti kompromisa, so dobili delavski tajnik Wilson in oni, ki upajo preprečiti stavko premogarjev, novega poguma na podlagi dveh faz konferencie.

Prva stvar je, da niso niti zastopniki delavcev, niti oni delodajalcev dosedaj pokazali kakega resničnega razpoloženja, da bi prekinili pogajanja. Čeprav sta šli včeraj ob strani na sestanek z zagotovilom, da ne bosta izpremenili svojega stališča in da nočeta ničesar slišati o kakem kompromisu, sta bili vendar obe stranki voljni razpravljati o zadevi.

Druga ugodna stran položaja pa je, da so sedaj sorazmerno tihi voditelji obeh strank, ki so se par dni poprej izdajali ingotovila, v katerih so drug drugega dolžili profiterstva in kršenja kontraktov.

Tajnik Wilson, ki predseduje konferenci, ni dosedaj še predložil svojega lastnega kompromisnega predloga. Načrt tajnika je nadaljevati s sejami ter dati vsaki strani priliko, da obrazloži svoje stališče, dokler bi mu ena ali druga stran ne pokazali poti, ki bi vodila k kompromisu. Po zaključitvi včerajšnje seje so se sestali delodajalci v prostorih National Coal Ass., da napravijo načrt za današnjo sejo.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Isvršujemo denarna izplačila popolnoma saneeljivo in selanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriško in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je zasejeno po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir \$ 5.75
100 lir \$ 10.90
500 lir \$ 54.00
1000 lir \$108.00

Denar nam pošlajte je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft. TVRDKA FRANK BAKER, 23 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

GLEBOVNO PUBLISHING COMPANY
 FRANK SAKSER, Publisher. LOUIS BENEDEK, Treasurer.
 Place of business of the Corporation and address of above officers
 23 Cortland Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 "GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenoma nedel in praznikov.
 Na leto leta 1919 v Ameriki in
 Canada \$4.00
 Na pol leta 2.50
 Na štiri leta 10.00
 Na osto leto na mesto New York \$5.00
 Za pol leta na mesto New York \$2.50
 Za štiri leta na mesto New York \$10.00
 Za pol leta 2.50
 Za Evrope za celo leto 10.00
 "GLAS NARODA"
 ("Voice of the People")
 Issues every day except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$4.00.
 Advertisements on agreement.
 Dopolni brez podpisa in osebnosti se ne priobčujajo.
 Denar naj se blagovito pošilja po Money Order.
 Vr: Sprejemati kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošlje
 naznanilo, da hitroje najdemo naslovov.
 "GLAS NARODA"
 23 Cortland Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 Telefoni: 277 Cortland.

Dopisi

Farrell, Pa.
 Tu iz Farrella je večkrat kak
 dopis po raznih slovenskih časopisih.
 Ni dolgo, ko smo čitali v
 Glasu Naroda, koliko imamo ske-
 hov in skebovk tukaj. Rečeno je
 bilo prvokrat, da je eden moški in
 dve dekleti, v drugič pa, da so tri-
 je moški in dve dekleti. Ako bolj
 natančno pogledamo, bilo je pet
 moških in dve dekleti, vsi v American
 Steel & Tin Plate Co. Dek-
 leti sta izprevideli v enem tednu,
 da je res to garjevo delo in sta
 ostali doma. Kako bo z drugimi?
 Z rojškim pozdravom
 Jakob Trojar.

Messillon, Ohio.
 Ko Vam naročimo pošiljam
 Vas prosim, da priobčite ta skromni
 dopis v Vaš list. Če imam prav
 bolj okretno roko za pisavo, pa bo
 že kako šlo. Nimam ravno posebnih
 novic, če me ne bo kdo kaj
 vsekral, ker, dokler človek ne piše,
 so vsi tihi, ko pa topis bere, hoče
 pa vse vedeti.
 Ni dolgo tega, ko sem bral dopis
 v G. S., da tukajšnje toiarne
 obratujejo s polno paro, izvenoma
 M. I. S. Co. To je bilo tudi res, ali
 sedaj od 22. septembra so pa ve-
 čina s polno paro vsi na starki
 Mislim, da bo stavke kmalo konec.
 Kompanije vedno po ameriških li-
 stih pišejo, da toliko in toliko lju-
 di se je že na delo vrnilo, pa to je
 samo "bluff". Nikar naj nihče ne
 hodi sem za delom. Nekoliko se
 jih je res že vrnilo kot stavkoci, ali
 ne dela se pa še nič. Po listih pi-
 šejo, da so vsega inozemci krivi,
 da niso lojalni napram Ameriki in
 še vse ne vem kaj. Tisti, ki so sli
 skehat, so res sami Amerikanci,
 inozemci so trdni stavkarji. Kom-
 panije so napole toliko policistov
 in deputetov, da se človek res boji
 imajo njih iti. Kompanija je po-
 slala pisma vsem delavcem dne 15.
 oktobra, da naj gredo nazaj do-
 dati, da je stavke konec. Mi-
 slim, da jih niso dosti dobili. Po-
 listi so sami bivši ameriški vo-
 vojaki, so še vsi jako mladi, da bi
 jim človek še ovac ne zaupal na
 pasnik guat. Tukaj pa s tistim
 krepoletem tako pokonei hodijo,
 kot bi bili oni čez vse gospodarji.
 Tovarne so povečini vse z želez-
 nim prometom, izvenoma dveh ma-
 lih gumov in ene glažute.
 Prebivalci so tukaj vsakovestni.
 Dosti je tudi črnec. Najmanj je
 menda Slovencev, 10 družin in ne-
 kaj pečlarjev. S slovenskimi cvet-
 kami se ne morem dosti pohvaliti,
 ker jih še sploh ni.

Tukaj je tudi ena največjih dr-
 žavnih noriške je do 3000 letnik-
 kev in boljše notri. Imajo jako
 lepo postelje za od daleč gledati,
 ali ko tja prideš, te žalost obide.
 Vidiš vsake vrste stare in mlade
 za omreženimi okni.
 V bližini slovenski naselbini
 Brewster se je pripetila družinska
 tragedija. Neki boarder, po narod-
 nosti Hrvat, je ustrelil svojo go-
 spodinjo 13. oktobra. Krozla ji je

šla skozi usta in ji je v vratu ob-
 ličala. Stročila so djali pod ključ.
 Gospodinja je v bolnišnici; zdrav-
 je se ji na boljše obraca.
 Konecu dopisa pozdravim vse
 čitatele in čitatelje tega lista.
 Strajkar.

Ultimat rodu Lobkovicov
 Organizirano delavstva v Roud-
 nicah v L. je sklenilo na velika
 ljudskem taboru, da se knježjemu
 rodu Lobkovicov, ki stanuje v tem
 mestu, odpošlje ultimatum.
 Ugotovljeno je namreč, da je ce-
 li rod Lobkovicov denarno polpi-
 ral zadnje klerikalne demonstra-
 cije proti čehoslovaški republik
 in da so se na gradu Roudnice vr-
 šila večkratna posvetovanja ljudij,
 ki se boje dnevine luči. Razni lju-
 dije so bili dolgo gostje in poli-
 ciji sploh naznanjeni niso bili.
 Delavstvo nima do tega izda-
 jalskega rodu nobenega zaupanja,
 in zato se glasno zahteva, da
 odide vse, kar spada k rodu Lob-
 kovicov, v 48 urah iz Roudnice in
 prevzame upravo gradu z ve-
 leposestvom vred odbor, ki mu bo
 ljudstvo zaupalo.
 Po 48 urah delavstvo ne jamč-
 več za osebno varnost članov tega
 rodu.
 Dalje smatra delavstvo za sram-
 otno čehoslovaškega naroda, da
 je slavnoznana gora Rip še danes
 last Lobkovicov in zato slavnost-
 no proglašajo goro za last celo-
 kupnega českega naroda in nala-
 go novemu okrajnemu odboru, da
 uresniči to soglasno voljo delav-
 nega ljudstva na Podripskem.
 Ta energičen protest Podripske
 ga delavstva nam je jasen dokaz
 za mišljenje in voljo čehoslova-
 ških proletarev.

Kdaj se pa zganemo mi — pro-
 letarci v Jugoslaviji!!

**TROCKI JE ZAVSTAVIL JU-
 DENIČA.**
 London, Anglija, 22. oktobra.
 Zadržna poročila iz Revala nazna-
 njajo, da so velike utrdbe med
 Gačino in Petrogradom zavstavi-
 le prodiranje generala Judentiča.
 Štiri boljševiške divizije napa-
 lijo.

Revmatizem
 ZDRAVILO DA ONI, KIGA IMA.
 Spomladi leta 1892, 43 me je lotil
 muscularni in vnetni revmatizem. Tr-
 pel sem več kot tri leta, trpel kot ve-
 do samo oni, ki ga imajo. Poskušal
 sem zdravilo za zdravilo, zdravilka
 za zdravnikom, toda dobljena pomoč
 je bila zakasna. Končno sem dobil
 zdravilo, ki me je ozdravilo in bo-
 zen se ni več vrnila. Dal sem ga šte-
 vilnim Moja žena je, da bi vsek po-
 skušal to čudovito zdravilo moč. Ne
 pošljite nobenega centa. Posilite ma-
 mo svoje ime in naslov in jaz vam
 bom postal poskušajo zastoj. Ko bo-
 ste to porabili in se boste prepričali
 da je uspešno za vaš revmatizem, po-
 šljite ceno, en dolar. Pomislite, da je
 nočem denarja, dokler ga ne pošljete
 prostovoljno. Ali niso to čisti račun?
 Zakaj bi trpeli nadalje, če se vam nu-
 di uspešna pomoč? Ne odlašajte Pišite
 Mark H. Jackson, No. 156F Curney
 Bldg., Syracuse, N. Y.
 Mr. Jackson je odgovoren. Gornje
 ugotovilo je resnično.

Kdo je torej kriv?

Newyorški "World", o katerem ne moremo trditi, da je delav-
 ski list ali posebno naklonjen stremljenjem organiziranega dela, ki
 pa je vendar bolj pravičen in nepristranski kot so ostali kapitali-
 stični listi, je priobčil na najuglednejšem mestu članek, katerega
 objavljamo na prvi strani.

V tem članku se obrača list proti hinavskim izjavam kapitali-
 stov in njih prvoboriteljev, ki pravijo, da so tujerodei v tej deželi
 krivi sedanjega industrijalnega nemira in da skušajo oni strmo-
 glaviti sedaj obstoječi družabni red.

Povsem pravilno pravi članek, da so ravno velekapitalisti pri
 vabili v deželo vse te tujerode. Dokler so ti pridno delali za majh-
 ne plače, se ni nihče brigal zanje ter jih pustil živeti kot so sami
 hoteli. Nihče jih ni hotel seznaniti z ameriškimimi napravami, kajti ka-
 pitalisti so dobro vedeli, da bodo tujerodei v trenutku, ko bodo zna-
 li govoriti dobro angleški ter se seznanili s svojimi pravicami z ozi-
 rom na ameriško ustavo, tudi zahtevali več za svoje delo. To pa so ho-
 teli kapitalisti na vsak način preprečiti, da tako obdrže svojo nad-
 vlado nad tujerodnim delom prebivalstva.

Socijalni nemir, ki se je pojavil v vseh deželah sveta tudi Ame-
 riki ni prizanesel, in takoj po sklenitvi premirja so se pričeli pojav-
 ljati štrajki v vedno večjem številu. Jasno je, da niso mogli tega
 štrajkaškega gibanja v Ameriki voditi tujerodei, ki ne znajo angle-
 ški ter ne poznajo ameriških naprav. Vodili so ga in ga še vodijo v
 Ameriki rojeni delavski voditelji, ki žive od delavcev in v kojih in-
 teresu je, da ne gre vse gladko naprej.

Neumno je torej trditi, da so tujerodei krivi sedanjih kriz v de-
 želi in da so oni zasnovali pretečo premogarsko stavko, ki bo naj-
 večja katastrofa, kar jih je doživela Amerika.

Kapitalisti žanjejo sedaj, kar so nekoli sejali v svojem nenasi-
 tem pohlepu po denarju.

Beg iz pekla

Helsingfors in Stockholm sta čula iz Rusije tako številne in ne-
 vrjetne stvari, da bi bila pričakovati potrdila. Predno se sprejme
 poročilo, da je bil Petrograd zopet pridobljen za civilizacijo.

Vedno bolj pa se množe znamenja, da se bo kmalu izčrpalo tira-
 rtvo ruskih rdečkarjev, katerim načeljujejo čifuti.

Potekla sta dva leta, odkar je postala bolezen boljševizma epi-
 demična ter se lotila tudi ruskega glavnega mesta. Nikdo ni pričako-
 val, da bo bolezen trajala tako dolgo kot je dejanski trajala in vsak
 pameten človek bo vesel, ko bo prišla vest, da je bleznega tiranstva
 boljševikov konec.

Boljševikov ne bodo ljudje kmalu pozabili. Dolgo se jih bodo
 spominjali, kajti prispevali so več k človeški bedi kot katerakoli sku-
 pina ljudi, ki se je kdaj polastila sile ter jo zlorabljala.

Žalosten je prizor, ki ga nudi Petrograd, mesto strašnih dni in
 še bolj strašnih noči. Prebivalstvo Petrograda je padlo od dveh mi-
 lionov na 500.000. Mesto je v resnici dom žalosti in vsi poznajo la-
 koto ter so ji gledali v oči, z izjemo dobro nasičenih plačencev tira-
 rta. Ko je že izginito vsako upanje, je bila edina rešitev — beg po
 zmruženji poti, v upanju, da bo našel begunec kakega kmeta, ki bi
 delil z njim majhno zalogo živil, katera je skrnil kmet pred valpeti
 Lenina.

Teško breme je naložila vojna Rusiji.

To breme je bilo večje kot ga je mogla prenesti. Še veliko večje
 grozote pa so čakale Rusijo pozneje. Ko se je ruski narod v svoji
 slabosti udal onim, ki so mu rekli, da bodo odvrnili od njega čas-
 gorjupa, ni spoznal, da ga bodo ti ljudje povedli v dobo, v primeri s
 katero je bil vojni čas doba izobilice.

Ni sedaj v modi, da bi pripisovali nebesom sovdeležbo pri člove-
 škijh zadevah, a mistik bo videl v strašni kazni, katero je morala pla-
 čati Rusija, ceno njenega izdajstva.

Rusija je trpela, da pripomore k zopetnemu uveljavljenju star-
 resnice, da je vlada glavna stvar in da napačne doktrine uničijo jav-
 ni blagor, kadarkoli se jih skuša prevesti v dejanja.

Polom Nemčije je svarilo na naslov imperijalističnih bedakov.
 Iznajšnja Rusije pa je slišno svarilo na naslov revolucionarnih beda-
 kov ali pravzaprav na naslov njih še bolj bedastih privržencev.

Doktrine so bile izpostavljene preiskujanji. Svet pa je videl, ka-
 ke vrste so njih sadovi.

POTNIKI POZOR!

Zaradi stavke pristaniskih delavcev v New Yorku ne vozijo
 parniki. Potniki, ki čakajo na odhod, je toliko, da se za nje ne
 more dobiti prostora v hotelih. Vsi oni, ki so namenjeni potovati v
 stari kraj, naj sedaj ostanjejo na svojem mestu toliko časa, da bo-
 ma v "Glas Naroda" naznanili, da se zopet lahko potuje.
 Frank Sakser.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
 ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO
 DRŽAVNO KONTROLO
 RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GA-
 RANCIJO
 PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGI-
 NALNI CENI
 IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU
 Ki žele potovati v staro domovino, ki žele poslati denar ali kateri tri-
 vali opraviti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na na-
 še banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolno zadovolj-
 nost, pošteno in sigurno.
 VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA DOBI vsakdo takoj v
 materinskem jeziku.
 Henry J. Schnitzer State Bank
 141 Washington Street New York, N. Y.

NASE SVARILO

Poznavajoč velike dobrote našega Bolgarskega Krvnega Čaja in
 Bolgarskih krvnih čajnih Tablet, ki jih dajajo trepetim vsled rev-
 matizma, zaprtja, neprebave, kislega, vetrovnega želodca, boleznj
 na jetrah, ledicah in krvi, so PONAREJVALCI takoj začeli daja-
 ti belnim in prizadetim PONAREDBE pod raznimi imeni in garan-
 cijami ter jih silili kupovati cene in nič vredne imitacije. Veliko
 jih je bilo osleparjenih in vsi se spominjajo izkušnje ter razočara-
 nja. VSELEDTEGA svarimo svoje prijatelje in čitatele tega lista,
 naj ne pošiljajo denarja brezvrčnim ponarejvalcem. Samo zdrav-
 je boste riskirali. Ne eksperimentirajte z ničvrednimi zdravili.
 Bolgarski Krvni Čaj in Bolgar-
 ske Krvne Čajne Tablete pro-
 dajajo vsi dobri lekarnarji in
 vsak dober lekarnar vam ga bo
 z veseljem dal. Če ga vaš le-
 karnar nima, vam bomo mi so-
 štali velik družinski zavoj za
 \$1.25 ali trije zavoji za \$3.15,
 ali šest zavojev za \$5.25. Pi-
 šite nam:
 H. H. VON SCHLICK, President MARVEL PRODUCTS, INC.
 210 THIRD AVE., PITTSBURGH, PA.

POJASNILO
 Kadar rabite ure ali kake druge zlatnine ali prave
 trpežne glasne Columbia gramofone in krajske plo-
 šče, obrnite se na vašega rojaka IVAN PAJK, 24
 MAIN STREET, CONEMAUGH, Pa. Dobili boste
 pošteno blago in se ne boste kesali za vaš denar.
 PIŠITE MU PO CENIK

dajo Krasno Gorko. Boljševiki so prepričana, da bo umikajočim se
 severno od Pskova v ofenzivi.
 General Judentič bo naprosil
 skandinavske dežele za materijal-
 no in moralno pomoč. Po njego-
 vem mnenju bi bila akcija uspeš-
 na, če bi se mu pridružili tudi
 Fini.

RDEČA ARMADA V NEVARNOSTI

**Strategija Judentiča pri Petrogra-
 du ima za namen obkoljenje boljševiških sil.**

Pariz, Francija, 21. oktobra. — (Zakasnelo poročilo.) — Mirovna
 konferenca tukaj je bila danes še
 vedno brez potrtila poročil, ki so
 javljala, da je stopila armade ge-
 nerala Judentiča v Petrograd, do-
 čim se je v francoskem zunanjem
 uradu glasilo, da ni dobil urad v
 zadnjih dveh dneh nobenega po-
 ročila glede vojaškega položaja
 v Rusiji.

V krogih konference so krožila
 vsakovrstna poročila, a nič defini-
 tivnega ni prišlo na dan. Celo
 diplomatska poročila ne vsebu-
 jejo nikakih natančnih informa-
 cij. Domnevati pa je, da je boljševiška
 armada pretrgala zvezo
 krog mesta tekem svojega hitre-
 ga umikanja.

Zavezniške vojaške avtoritete
 tukaj, ki študirajo pozicije na-
 protujočih si armad, so prišle do

"Ozdravi kilo kot sem jo jaz"
 Star kapitan je ozdravil svojo lastno kilo, potem ko so mu zdravniki rekli: "Pustite se operirati ali pa boste umrli."
 Njegovo zdravlilo in knjigo se pošlje zastoj.
 Kapitan Collings je vozil po morjih mnogo let. Slednje je dobil dvojno kilo in ni moral samo ostati na suhem, temveč je moral biti več let v postelji. Poskušal je zdravilnika za zdravilnikom in pas za pasom. Pa ni imel uspeha. Slednje mu je bilo rečeno, da se mora podvreči nevarni operaciji, ali pa mora umreti. Napravil ni ne tega, ne onega, temveč se je sam ozdravil.

"Može in žene, ni treba se rezati in ne potrebujete vsa."
 Kapitan Collings je proučil sam svoje telo in slednje je iznašel način, po katerem je postal zdrav, močan in sproščeni človek.
 Vsakdo se more poslužiti tega načina, ki, čisto priprost, lahek, zanesljiv in brez stroškov. Vsakdo s kilo bi moral imeti Collingsovo knjigo, ki mu pove, kako se more ozdraviti, kako se more vsakdo poslužiti načina v svojem stanovanju brez kake težave. Knjiga in zdravilo ne pošljejo ZASTOJ. Vse se pošlje vsakemu, kdor izpolni dolenji kupon, katerega izpolni in odpošlje; takoj.

KUPON ZA KNJIGO O KILI IN ZDRAVILO BREZPLAČNO.
 Kapitlan W. A. Collings (Inc.)
 Box 36 D, Watertown, N. Y.
 Prosim pošljite mi Vaše BREZ-
 PLAČNO zdravilo proti kili; ter knjigo brez kake obveznosti od moje strani.
 Ime
 Naslov

PREDNO ZAMORETE POTOVATI V STARI KRAJ
 imeti morate potni list ali pos od konzula. Ravno tako morate tudi imeti potrdila in izkaznice, da ste zadostili določbam dohodninskega zakona (Income Tax). Ako pridete brez tega v New York, imate samo nepotrebno sitnost. Vsledtega je najbolje, da si to že prej uredite, in v tem slučaju se obrnite na mene in jaz vam bodem zadevo povoljno uredil. Izdelujem tudi vsa v notarski posel spadajoča dela.
ANTON ŽBASNIK, Javni Notar,
 soba #2 Bakewell Building, Pittsburg Pa. — Corner Diamond and Grand Sts.
 (Nasproti Court House).

Columbia SLOVENSKE REKORDI

TI REKORDI BODO POVSPESILI VAŠE DOMAČE PLESE
 10 inč 85 centov
 E-4326 GORSKA KRALJICA, Kmečki valček
 LJUBEČI PAR, Kmečki valček
 Evropska kmečka Jazz Godba
 E-4327 TRGATEV V ITALIJI, Polka
 DVA BRATA, Valček
 Biborjev kmečki Jazz orkester

Ta dva valčka igra starem načinu evropska kmeč-
 ka Jazz godba. Vodilne motive igrajo živahno pi-
 halo, godba na loka konča glasovne finoče. Uspeh
 teh dveh valčkov je velik, in skušnjava, ki jo nu-
 di ples, je tudi velika. Ta dva plesa vam napravlja-
 ta življenje vrednim.
 "Trgatev" je zivahna polka, ki vsebuje
 italijanske teme ter je igrana po laškem kmečkem
 načinu v lepih tonih s prevladovanjem klarineta.
 "Dva brata" je vesel valček s fino instrumenta-
 cijo, dobrim spremljanjem in tempom. Olga Bri-
 bar kmečka Jazz godba spravlja oba do polne ve-
 ljave. Ta dva plesa širita sonce v vaše življenje.

RECITE SVOJEMU PRODAJALCU DA NAJ VAM ZAIGRA TE KRASNE REKORDE
 E-4309 KMETSKI PLES, Štev. 1. Polka
 KMETSKI PLES, Štev. 2. Landler
 Columbia orkester
 E-4219 DEKLIŠKI VZDIHI
 MOJ MILI KRAJ
 Avgusta Danilova, sopran
 E-4325 EVROPSKE ROŽE, Mazurka
 I R M A . Landler
 Narodna Columbia godba

ZAHTEVAJTE NOVI KATALOG MEDNARODNIH INSTRUMENTALNIH REKORDOV.
 Vsak Columbia prodajalec bo rad zaigral katerega
 koli teh rekordov za vas in sicer brezplačno. Dal vam bo
 tudi seznam Columbia rekordov slovenske godbe. Vpra-
 šajte ga zato.
 Kadar kupujete rekorde, vprašaj vedno
 za Columbia rekorde in imenuj številko.
 Paz! na varstveno znamko na vsakem rekordu.
COLUMBIA GRAPHOPHONE COMPANY

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

VSTANOVLJENA LETA 1898.

GLAVNI URAD ELY, MINN.

INKORPORIRANA LETA 1900.

GLAVNI URADNIKI
 Predsednik: MIHAILO BOVANSKI, box 21, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 104 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
 Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik nezakladnih smrtin: LOUIS COSTELLO, S. S. S. Co.,
 Dr. JOE V. GRAHEK, 548 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI
 NADZORNIKI:
 JOHN GOUEZ, Ely, Minn.
 ANTHONY MOTZ, 1641 Ave. M., St. Chicago, Ill.
 IVAN VAROGA, 5138 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI
 GREGOR J. PORENTA, box 174, Black Diamond, Wash.
 LEONARD FLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
 JOHN RUPNIK, S. R. box 54, Export, Pa.

PRAVNI ODBORI
 JOSEPH FLAUTE, Jr., 423-7th St., Calumet, Mich.
 JOHN MOVERN, 124-2nd Ave., Duluth, Minn.
 MATT POGORJEC, 1 W. Madison St., Room 306 Chicago, Ill.

ZDRAVSTVENI ODBORI
 RUDOLF FERDAN, 4036 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
 FRANK SYRABEC, 4164 Washington Street, Denver, Colo.
 GREGOR HRESČAK, 407-1/2 Ave., Johnstown, Pa.

Jednotine glasilo: GLAS NARODA.

Vse stvari tiskane so uradni zadevi kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priložbe naj se pošiljajo na predsednika potnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška sprave, se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen priložnik. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima krog \$200.000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odkodnina in posmrtnina se plačala za nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (to) in okrog 2 tisoč otrok v mladinskih oddelkih.

Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam kjer jih še ni, pripravljamo vstanovitve novih. Kdor eli postati član, naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za vstanovitve novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi s 8 člani ali članicami.

Iz Urada Glavnega Tajnika

NEKOLIKO PREGLEDA IN POJASNIL

Štrajk jeklarskih delavcev.

Ko je bil nedavno proglašen jeklarski štrajk v Ameriki, je odložilo svoje orodje tudi veliko naših članov. Šli so na borbo za svoje pravice, katere jim vedno kratijo jeklarski magnati v korist svetega profita.

Živimo v veliki svobodni republiki, kjer bi v smislu največjih dokumentov svetovne demokracije — deklaracije neodvisnosti in konstitucije Združenih držav — zamogli vsi sloji zadovoljno živeti in proevitati ter biti takorekno vzor vsemu človečanstvu, vsem, ki živimo na obli tega puklastega planeta. Izkoriščanje delavstva imamo na dnevnem redu. Delavec, ki naredi vsa bogastva, vse krasote razkošnosti je — izkoriščevan. Gara in dela, končno mu vendar pride na misel, da je rojen kot človeško bitje in ne kot kužek, tako se hoče otresti izkoriščanja in postati v realnem SVOBODEN in uživati pravice, katere mu pripadajo, odloži orodje ter zaštrajka za svoje pravice.

Nekateri pa ne poznajo ali nečejo poznati splošnega stališča, — spozabijo se tako daleč, da gredo prodati sebe in svoje bližnje. Ne pomislijo, da krajšajo sam svoj kruh in kruh svojega otroka in svojega brata.

Kako niskotno je stavkokaško delo, je nemogoče povedati z besedami, ampak le z čustvi: z srdom in jezo v sreju.

Mnogo vprašanj prejemam zadnji čas, kaj je storiti z takimi člani. Na vsa vprašanja odgovarjam javno v Glasilu.

Društva imajo pravico suspendirati vsakega člana, ki dela kot stavkokaž (glej pravila točka 201), kjer je štrajk pravilno napovedan od pripoznanih delavskih organizacij. Ker se pa suspendacije pri nekaterih društvih dokaj površno napovedujejo, opozarjam vsa društva, da delujejo v tem oziru natančno po pravilih. Potrebno je, da je vsaka suspendacija odobrena na seji društva od večine članov ter tako tudi zabilježeno v zapisnik društva. Zapisnik je velike važnosti in vsako društvo naj skrbi, da je zapisnik pravilno urejevan. (Glej dolžnosti zapisnikarja, točka 236 in 237). To naj se strogo v vseh slučajih.

V interesu društva in Jednote je, da so dobri zapisniki, to naj vsako društvo vpoštevata in to delo primerno plača. Mnogo društev je, ki imajo prav malo ali celo nič zapisnika, medtem ko se na sejah sklepajo važne reči, dolžnost uradnikov in članstva je, da zahtevajo popolne zapisnike od vsake seje. Ni dovolj, ako se član(ica) suspendira in samo označi v imeniku društva ter potem poroča na gl. urad potome mesečnega poročila. Biti mora tudi zabilježeno v zapisniku društva in zapisnik mora biti potrjen od večine članov na seji.

Ker ravno omejam mesečno poročilo, naj omenim, da je umestno za vsakega tajnika narediti mesečno poročilo v duplikatu, enega se pošlje na glavni urad, drugega pa društva hrani v svojem arhivu in vsak uradnik naj se sam lastnorочно podpisuje na zahtevanih prostorih. To omenjam vsled tega, ker iz skušnje razvidim, da v nekaterih slučajih vse podpise ena roka piše. Sem že opominjal društva o tem pismeno, pa sem prejel odgovor od tajnikov:

— Predsednik mi je sam naročil, da ga podpišem itd.

To pa ni zadostni izgovor; vsak uradnik društva je zmožen se podpisati in je tudi dolžan to storiti lastnorочно, kjer forme tako zahtevajo. Vsak uradnik je tudi pod varščino za spolnjevanje svojih dolžnosti; ako pa svoje dolžnosti drugim prepušča, jih ZANEMARJA. — Ne štejte mi v zlo, ker večkrat dajem kaka navodila, ki so obenem tudi kritika. Moj namen je v zem za dobrobit Jednote in našega članstva, kajti čembolj smo popolni, tem manj je nevarnosti za nepravilke.

Še enkrat o potnih listih.

Nedavno sem podal pojasnilo glede potnih listov za v staro domovino. Nekaj članov, ki so odptovali, so si nabavili potne liste svojih društev, nekateri pa kar na tihem uidejo čez lužo, da se društvo ne zna o tem.

Za tisti mesec, ki potuje navadno plača vsak, potem pa je vse tiho in tajnik društva zve, da se član že nahaja v starem kraju. — Društvo je mogoče zanj založilo eden ali dva asesmenta iz svoje blagajne in — denar zgubilo. Član pa, ki tako na tihem odptuje,

je mnenja: — Zdad sem še plačal in če se mi na poti kaj pripeti, sem zavarovan; ko pa pridem čez lužo, mi je pa Jednota deveta brigada!

Po pravilih se mora vzeti potni list, kadar član odptuje v stari kraj, ker pravila to velevalo, se vsak član(ica) smatra suspendiranim, skoravno bi imel asesment plačan in je odšel v domovino brez potnega lista.

Potne liste izdajajo društva, za dobo šest mesecev, asesment pa se mora vnaprej plačati, potem se potni list lahko ponovi na vsakih šest mesecev, za dobo dveh let. Če se v tem času član ne vrne, preneha biti član društva in Jednote; ako se pa povrne, pa lahko takoj zopet postane enakopraven član.

Ker člani, ki odptujejo v staro domovino, niso opravičeni do nobene podpore izvzemši posmrtnine, plačujejo samo tozadevne asesmente, kakor naprimer članice, ki niso enakopravne in zavrovane samo za posmrtnino. Tajniki društev morajo poslati srednji del potnega lista na glavni urad.

Poročajte tudi v mesečnem poročilu člane s potnimi listi za v staro domovino, pod rubriko: "Premenili zavarovalnino" To je potrebno v svrhu premembe vsote asesmenta in premembe iz enakopravnega na neenakopravnega.

Oporoke ali imenovanje dedičev.

Zelo važno in potrebno je, da ima vsak član(ica) svoj certifikat, v katerem so imenovani pravi dediči, za slučaj smrti. Še vedno se dobijo člani, ki sploh nimajo oporoke, če jo že imajo, pa ista ni več taka kakor član želi. Imeli smo že slučaj, ko je bil član oženjen več let, bil je ubit v rovu, zapustil je udovo in pol duceta otrok, — oporoke je pa imel narejeno še vedno na svojega brata in na mater. Jednota ni smela v tem slučaju dati smrtinno onim, ki bi v resnici imeli biti dediči, medtem ko so bili vsega obžalovanja vredni.

Čenjeni brat ali sestra! Ko si to prečital, pomisli malo, ali imaš svoj certifikat in ali so v njem imenovani dediči, tisti, katere najbolj ljubiš? — Ako ne, tedaj pojdi brez odlašanja k tajniku društva ter izdelaj novo oporoke in prošnjo za nov certifikat. Stari certifikat vrni društvu. Če je pa slučajno zgubljen, se je treba tako izjaviti v prošnji, katera se ima podpisati lastnorочно pred pričami.

Predno naredite prošnjo za nov certifikat in za oporoke, se ozrite na pravila, točka 275. Posmrtnina se ne more zapuščati v druge svrhe kakor pravila velevalo. To ni samo zahteva naših pravil, ampak to zahteva postava, pod katero smo inkorporirani.

Če ima član še tako dobrega in zvestega prijatelja, mu posmrtnine ne more zapustiti, ako nista sorodnika.

Za pogrebne stroške je pravilno da vsak član odloči \$150.00, če kaj preostane, dobijo dediči, odloči se sicer po pravilih lahko do \$200.00 za pogrbe, ako član sam tako želi, to pa mora biti izrečno izrečeno v oporoki.

Trading with the Enemy Act.

Tako se imenuje postava, katero je sprejel kongres z dnem 6. oktobra 1917 povodom svetovne vojne. Ta postava prepoveduje vsako poslovanje z sovražnimi tujci, bodisi direktno ali indirektno. V smislu te postave se je smatralo sovražnim tujcem vse prebivalstvo Nemčije, bivše Avstroogrške in nje zaveznike.

Za sovražnega tujca se je smatralo še celo ameriškega državljanja, ki se je slučajno nahajal v državah, ki so bile zapletene v vojno z Ameriko.

Jednota je bila s tem primorana poročati na Alien Property Custodian (Oskrbnika tujzemskih lastnin) v Washington, D. C. vse deleže posmrtnin, pripadajoče dedičem živim v stari domovini. Vladni oskrbnik je pa obratno za vsak delež poslal posebno zahtevo, da se mora njemu denar oddati v oskrbo, kar smo tudi storili. Skupno smo izplačali vladni teh deležev za vsoto \$44,404.49.

Gotovo je, da bi dediči poprej prejeli denar, če bi ga Jednota jim naravnost izplačevala. Denar je na varnem, ker ga ima vlada v rokah, ni zgubljen, vendar se ga sedaj še ne more od vlade na noben način dobiti, ker kongres ni še določil, kako in kdaj se bo izplačevalo dedičem. Jednota je dobila pobotnice za ves denar in ker je zadostila postavi je prosta, ravnotako, kakor če bi denar izplačali direktno dedičem.

To pojasnujem, ker prejemam dan za dnem vprašanja za deleže v stari domovini živim dedičev, ravnotako prejema vprašanja tudi blagajnik neizplačanih smrtin. Kadar pride čas, da bo vlada pri čela vračati denar dedičem, bo v Glasilu vse potrebno pojasnjeno.

Joseph A. Fislher, gl. tajnik.

Naznanila

Braddock, Pa.
 Iz urada društva sv. Alojzija št. 51 JSKJ v Braddocku se naznanja sledeče:

Glede članov, ki se nočejo priznati krivim, da niso plačevali svoje mesečne asesmente ali kake družstvene naklade v mesecu aprila, se je na društveni seji zaključilo, da vsak član plača \$1.00 v društveno blagajno v treh mesecih. Pretreko je že 6 mesecev, pa še niste eni poravnali svojega dolga. Naj tudi člani ne pozabijo, da je bilo pri društveni seji zaključeno, da tisti člani v okolici Braddocka in North Braddocka, ki se ne udeležijo 3 mesece seje, bodo morali plačati \$1.00 v društveno blagajno ali pa iz društva ven stare cerkve. Na dnevnem redu so tukaj rojeni, da so oni kaj več, bo volitev za sklad po \$0.50 na mesec od vsake članice za Jugoslov. Tisti, ki so popolnoma modri in iz-

urjeni v društvenih razmerah, pa preidejo na sejo vpiiti, svojih dolgov pa ne poravnajo, ampak po hišah čez teden tiste krajejarje nosijo in to samo zato, da tajniku in blagajniku več sitnosti delajo. Od sedaj znaneprej se jih ne čaka na ben dan, ampak se jih bo drugače počelo, ako sami ne vedo, da je to proti pravilom.

Pozdrav vsem članom in članicam JSKJ.

Martin Hudale, tajnik.

Ely, Minn.
 Naznanjam članicam društva Marije Čistega SSpočetja št. 120 JSKJ v Ely, da se brez izjeme vse udeležijo zborovanja, ki se bo vršilo dne 2. novembra v dvorani stare cerkve. Na dnevnem redu so tukaj rojeni, da so oni kaj več, bo volitev za sklad po \$0.50 na mesec od vsake članice za Jugoslov. Tisti, ki so popolnoma modri in iz-

rovanje meseca oktobra je bilo vsiljeno glasovanje za ta sklad. Bilo je navzočih 32 članice; 17 glasov je bilo oddanih za sklad in 15 proti skladu. Ker pa ni dospelo uradno naznanilo v glasilo pravčasno o tej zadevi, je bilo glasovanje neveljavno. Kadar se gre za tako važno stvar, posebno, če spada v privatni namen, je dolžnost odbora, da obvesti vsako članico uradnim potom v glasilu, da ni potem nobenega izgovora, da ni o tej zadevi nič vedela v.

Katera hoče radevolje skladati za Dom, ji je prosto, od nobene se pa ne bo zahtevalo plačevanja za Dom z nasilnim potom. Tudi kaznovati se jo ne more z nobeno globo, ker to ne spada v delokrog naše organizacije.

Toliko v pojasnilo vsem članicam, posebno onim, ki nas hočejo vstrastiti s svojo grožnjo, pa se ne damo.

O združenju

Joliet, Ill.
 Zadnje čase se je zopet začela agitacija za združenje slovenskih Jednot in Zvez. Iz zapisnika združevalne konferencie nam je razvidno, da so zborovalci napravili popolen načrt za združenje. Pogodba, ki je bila pripravljena in sprejeta pri zadnji konvenciji v Clevelandu, je res mojstersko delo. Človek bi se skoro od veselja zjokal, ko je pogodbo prečital. Kako se vse lepo glasi. Kako je vse lepo zloženo. Kar načuditi se človek ne more lepim frazami in zavijanjem, ki kinčajo to pogodbo. Če človek zasleduje delovaje pariske konferencie, če se primerja sklenjeni pogodbi z ustavo in pravili "Lige narodov", pride lahko vsakteri do zaključka, da kar je "Johnny Bull" (Anglija) pri pariski konferenci in kar bo "Johnny Bull" v "Ligi narodov", če se sedanja konstitucija in pravila Lige sprejmejo, to so bili zastopniki SNPJ. pri clevelandski konferenci in to hoče biti SNPJ, če se združijo slovenske podporne Jednote in Zveze.

Določilo se je združitev Jednot in Zvez pod črter SNPJ. Kot taka organizacija zasluži vse priznanje. Pa poglejmo njo glasilo. Urednik glasila kot vrhovni poveljnik dan za dnem napada vse, kar je katoliškega. Razčrta katoličana sovražno in nasprotno socijalistično mišljenje in prepričanje. In mi člani JSKJ, ki smo pristopili v našo lepo in pošteno organizacijo, naj sedaj našim verskim nasprotnikom na ljubo izročimo Jednotino premoženje in poslovanje Jednote v roke in kontrolo. Ali naj mi sedaj tebi nič meni nič sprejmemo sklenjeno pogodbo in se priklonimo SNPJ, ki se bo potom glasila te Jednote naše prepričanje sramotilo in žalilo katoličanstvo?

Poglejmo nekoliko nazaj, kaj se je zgodilo z društvom sv. Barbare. Prav na lep in zvit način so to organizacijo spozili z drugo Zvezo. Tudi pri konvenciji zgoraj imenovanega društva sv. Barbare se je poudarjalo, da se ne bo kratilo verskega in ne političnega prepričanja članstvu. Toda kaj se je storilo? Komaj se je združenje napravilo, že je glavni odbor odstavil glasilo, ki je bilo od članstva postavljeno kot tako ter se je namesto "Glas Naroda" postavilo za glasilo rdeče socijalistično ter svobodomiselnega glasila "Proletar". Uradno glasilo razširja socijalistično propagando, žali čut katoliškega članstva.

Društvo svete Barbare je bilo ustanovljeno od katoliških mož, ki je razvidno iz imena društva samega. In kaj je danes? Ravno tisti dobri, zavdni možje, ustanovitelji društva in drugi katoličani, spadajoči k društvu sv. Barbare, morajo danes čitati kot uradno glasilo list, ki nima niti ene dobre besede za katoličana ali za otrokar je verskega. In kar se je storilo z društvom sv. Barbare, to bi

se torilo tudi z JSKJ, če se zdruzi na podlagi pogodbe, ki je bila pri zadnji združevalni konferenci odobrena.

Ne, dragi moji! Dovolj je, ko se je eno katoliško organizacijo na zvit način zvalilo na led. Nebena druga katoliška Zveza ali Jednota ne sme takim zvijačam sestati na limanice. JSKJ je katoliška organizacija. Nje članstvo ne pusti in ne bo pustilo, da bi se je zvalilo v past, kakor se je to zgodilo z društvom sv. Barbare. Dvojno glasovanje pri naši Jednoti je že pokazalo, da članstvo ne trpi da bi se žalilo prepričanje tega ali onega člana. In če pride do ponovnega glasovanja, sem uverjen, da bo članstvo odklonilo združenje na podlagi pogodbe, sprejete pri zadnji clevelandski konferenci. Če hočemo priti do združenja, moramo opustiti vse sobičnosti. Treba je dati garancijo in zasigurnost članstvu vsake organizacije, da se ne bo žalile verskega ali političnega člena: atoličana, da se ne bo rabilo glasilo organizacije za socijalistično ali boljševiško propagando. Sedanja pogodba tega ne garantira, zaradi tega je ne more nobeden deler član JSKJ odobravati. Druži poteni katoliški člani JSKJ ne bomo nikdar prišli v to, da bi se napravila združenje na podlagi take pogodbe, kakor je bila sprejeta pri zadnji združevalni konferenci.

Člane naše poštene JSKJ opozarjam, da pazno zasledujejo delovanje za združenje in se postavijo kot en mož v bran proti temu, da bi naša organizacija sprejela pogodbo, kakor sklenjena.

Za napredek in proevit JSKJ ostajam z bratskim pozdravom

John Hren,
 član društva sv. Petra in Pavla št. 66 JSKJ v Jolietu, Ill.

O pomin!

Cleveland, Ohio.
 Sklep redne mesečne seje z dne 19. oktobra t. l. je, da tajnik opozori vse lane in članice društva sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ v Clevelandu, da se bo črtalo po pravilih na strani 63, člen 16, točka 201 vsakega, kdor je stavkokaž. Točka se glasi:

"Vsak član, kateri dela kot stavkokaž, se ima takoj suspendirati iz društva in Jednote za dobo treh mesecev. Ako v nadalje pristojno opravilno delo stavkokaža, se ga enostavno črta. Sproge članov, ki so bili suspendirani ali črtani zaradi tukaj navedenega vzroka, se ne suspendirajo, dokler plačujejo svoje prispevke Jednoti in društvu."

Kakor je vsem znano, se rši po vseh Združenih državah jeklarski štrajk, zato je treba, da ste člani JSKJ previdni in da ne greste opravljati delo stavkokaža, drugače vas doleti nesreča, da ste izobčeni iz JSKJ, kakor hitro se dokáže da je kdo kot stavkokaž.

Društvo s tem opominom opozarja nekaj članov, kateri že to delo opravljajo ter škodujejo svojim sobratom in sodelavcem, da takoj prenehajo skrbeti, če pa tega ne storijo v teku osmih dni, jih bo društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ enostavno suspendiralo.

Rudolf Perlan, tajnik.

Brezposelnost v Poljski.

"Napred" poroča, da je na Poljskem 441.000 brezposelnih, od tega odpade na Lodz 116.410 in na Varšavo 93.454. Tu niso všteti oni, ki so že usluženi pri javnih delih in v državni obrti.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Dopis

Claridge, Pa.
 Društvo sv. Mihaela št. 40 JSKJ je na svoji redni mesečni seji dne 12. oktobra sklenilo, prirediti veselico, katere čisti prihodek bo v korist jugoslovanskih mladin v stari domovini. Omenjeno društvo pozivlja tudi vsa tujkajšnja jugoslovanska društva, da bi sodelovala pri tej veselici, da se tako doseže boljši in večji uspel. Veselica se bo vršila v soboto 15. novembra.

Da se za prepotrebno stvar doseže kar je mogoče največje svoto, je društvo pooblastilo dva člana, da gresta po naselbini ter prosita milodare za pomoč bednim sirotam, katerih bedi si niti predstavljati ne moremo. Pooblaščenca sta jima izročeno nalogo po seji takoj pričela in ob 9. uri zvečer sta delo z lepim uspehom dogotovila. Darovali so sledeči:

- Po \$5.00: Jakob Jerina in Anton Semrov.
- \$2.80: Frank Končina.
- \$2.00: Anton Kozogaj.
- Po \$1.00: Jakob Lazar, Frank Jazbec, Lovrene Arhar, Matevž Drobita, John Novak, John Čadež, Anton Hren, Blaž Likar, Jožef Hren, John Patič, John Garvas, Franciška Likar, John Uranar, Mihael Pušnik, Jožef Juvan, Matija Mažgon, Mihael Nakič, Filip Katič, Martin Bučar, Martin Rižner, Valentin Rednak, Jakob Jamšek, Anton Jerina, Jožef Lazar, Martin Bratkovič, John Vozel, Anton Menart, Anton Mahkovec, Anton Kokek, Martin Žakel, Anton Šurla, Mihael Polenšek, Luka Pivk, Matija Regina, Mihael Praznik, Anton Jakel in Frank Rakar.
- 75¢: Frank Novak.
- 50¢: Frank Žurman, Anton Likar, Mihael Kotar, Frank Župančič, Mihael Baloh, John Zagorec, Jakob Orel, John Kastelic, Frank Jare, Peter Lazar, John Močnik, Matija Hrovatič, Jožef Bizjak in Jožef Jarkovič.
- Po 25¢: John Arhar, Frank Regina in Alojzij Šurla.

IZ ČEHO-SLOVAŠKE REPUBLIKE.

Zemlje legionarjem!

Zemljiški odbor češko-slovaškega "N. P." je obravnaval v svoji seji ob navzočnosti zastopnikov agrarnega in finančnega ministva ter zastopnikov legionarškega zemljiškega odbora predlog o oddajanju zemljiš legionarjem. Po obširni razpravi je bil sprejet predlog, da se izvoli pododbor, ki bo legionarjem oddajal. — Z delom in razumevanjem ljudskih koristi se napravi že kaj več kot pa s sabotažo parlamenta in s kričanjem.

RUSIJA

Rusija Romanovih ne obstoji več. Požrla jo je svetovna vojna Tolstoj in Dostojevski sta proniknila v dušo ruskega naroda, medtem ko sta Bakunin in Nečajev zanesla v njega plametečo iskro revolucije. Ljemin in Trockij sta končno raznesla splošni požar po vsej ruski zemlji in vplamnela dušo ruskega naroda. Izzvala sta revolucijo in evolucijo cele ruske države.

Ali ta revolucija je revolucija slovanske duše, ki danes triumfira nad stari militarističnim Nemštvom, in Madžarstvom in nad angleškim individualizmom!

Ruska revolucija je evolucija celokupnega Slovanstva v Evropi in Aziji. In dobro je povedal Merežovskij Evropi v obraz, da Evropa Rusije ne razume, da ne pozna moči Slovanstva, njegove duše. Rekel je, da je Evropa "politična svetoznanka", medtem ko je Rusija — revolucionarna.

Ruski narod veruje v revolucijo — v tem tiči čista vera v silno moč ruskega naroda, sigurna in velika bodočnost Rusije v Evropi in Aziji. Ta moč, ta vera ljudske Rusije bo še odločilno vplivala na ves politični in gospodarski ustroj vseh petih delov sveta.

Celo Napoleon Bonaparte je — bežeč iz Krimeje: z ostanki svoje vojske — vzdihnil na ruski meji:

— Evropa ali postane ruska ali pa bo tekla neprestano kri...

In res — božji zakon revolucionarne sile vlada nad Rusijo in nad Slovanstvom. Temu zakonu se niso mogli upreti najhujši sovražniki, niti veliki Nemei in Avstrijci, niti Madžari niti drugi. Vsi so ostali onemogli pred razlevajočim sevom rusko-slovanske svet odrušujoče duše...

Maksim Gorkij, ki je z mističnim poročtvom sprokalo vstaje nje ruskega kmeta, je vedel prav dobro, da bodo vstale tudi Češka, Srbska, Jugoslavija, Poljska in Ukrajina. Pogodil jo je. Velika ruska duša je razgrela s svojim dihom Slovanstvo in mu vcepila v srce in v mozeg upor in umevanje svojega nepremagljivega svobodnega poslanstva.

Ruska lavina ni še dovršila svojega veličanstvenega dela: drvi naprej in drobi s svojo maso vse, kar se mora zdrobiti. Šele kadar se bo ta ruska lavina ustavila na ravnini dovršene velike revolucije, bo dosegla svoj velepomembni cilj.

Vsa Rusija se bo še dvignila, postavila na svoje noge in uredila to, kar ji narava nalaga. Zgradila bo čvrsto gospodarsko-politično fronto, ob kateri se bo razbila vsaka evropska tolanja, ki jo bo hotela zrušiti.

Iz Rusije, iz divne Ukrajine sveti danes božanstvena luč političnega, gospodarskega in društvenega preporeka vseh nas, vseh Slovanov, vseh svetov. Verujmo torej s čvrsto vero v srečo in z neomajnim prepričanjem v duši v veliko in lepo bodočnost vseh Slovanov.

Rusija je neizčrpna zakladnica plemenitih slovanskih duš in etc...

Rusija je ogromno skladišče vsakovrstnega naravnega blaga. Rusija je na vsem tako bogata, da more celo Evropo in tudi druge kontinente zalagati s svojim prebitkom. In ko prične jaka roka ruskega mužika s pravim spoznanjem prave svobode in s trdno za vednostjo svoje slovanske naloge z marljivostjo in veseljem obdelovati svoja polja, njive in vrtove, takrat bodo ruski "silosi" (žitnice) hranile gladek svet izmučene Evrope. Svet bo spoznal, koliko bogastva je v Rusiji.

Ko se bo ruski mužik poprijel svoje zemlje in svoje živinoreje, bo vseh vrst živil, vseh potrebščin, vseh produktov zadosti.

In kaj je z rusko industrijo?

Rusija Romanovih ni bila industrijska. Pa še isto malo industrije, kolikor je je bilo v Rusiji, je bila nemška. Odslej bo imela Rusija svojo lastno, takorekoč narodno industrijo. Tekstilna industrija se bo razvila v Rusiji do popolnosti, do najbogatejše produkcije. Kdor je pred vojno videl vsakoletni semenj v Nižnjem Novgorodu, se je mogel prepričati, kaj ima in kaj premore Rusija, celo po gospodarstvom Romanovih!

In koliko več bo zamogla v bodoče! —

Rusija je neizmerno bogata na rudah. Ali rude leže še pod zemljo! Amerikanci in Angleži so deloma preiskali rusko Sibirijo. Prepričali so se, koliko je tam zlata, železa, bakra, grafit, platina, premoga in raznih drugih rud. Dobili bodo zdaj rudosledne koncesije v Sibiriji. Japonska, katerih rudosledci s oiskali rude preko Mandžurije, Koreje in Sahalina do Sibirije, so vlado opozorili v Tokiju, koliko ogromnega bogastva bi japonski kapitalisti in industrijali lahko črpali iz Sibirije. Skupni interes gospodarskih krogov Amerike, Anglije in Japonske je meril na rudarsko bogastvo Rusije (zato "balkanizirajo" Kolčake, Denjkinine in dr. proti materi Rusiji). Toda nova slovanska Rusija bo vedela, kaj ji je početi.

Rusija bo postala — in mora postati — veliko proizvodno sred-

Zdravim samo moške.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburgu in ima 25-letno izkušnjo v zdravljenju moških bolezni.

Zastrupljenje krvi s sloviti 606, ki ga je izumel profesor dr. Ehrlich. Ako imate ispuščajte in mozele po telesu, v grlu, ako vam izgaja tečaj, ves boli v kosteh, pridite in čestiti vam bom zdravi. Nikakor ne čakajte, kajti ta bolezen se premore naprej.

Vse ispuščajanje in ispuščajanje vode zdravim po naj-novejših metodah in v kolikor mogoče kratkem času. Kadar spoznate, da nimate več moške moči, ne čakajte, temveč pridite in vrnil vam bom moško moč.

Kilo osdravim v 80 urah brez operacije.

Slovenski zdravnik. Bolečine v mehurju, od srca prihajajo bolečine v hrbtu in križu, palenje pri mokranju in ostale bolečine te vrste zdravim s največjo gotovostjo.

Kvamatizem, trganje, bolečine, otekline, hujaj, hurofije in druge bolezni ki nastanejo viald nečiste krvi, osdravim v kratkem času, da ni treba ležati.

Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8. ujutraj do 8. poldne. V torek, četrtek in soboto od 8. ujutraj do 8. večer. V nedeljo do 2. poldne.

Politi ne delujem. Pridite osobno. Ne posilite tme in število.

Dr. KOLER, 638 PENN AVE
PITTSBURGH, PA.

Severova zdravila vzdržujejo

Nered ledic

se ne sme nikdar prezreti, kajti takozana zanesljivost lahko konča siločajno z dolgotrajnimi boleznimi in siločajno, ki se zelo težko zdravi. Viald tega na odlašajte. Zgodit si gurni, da jih popravite takoj v začetku nereda. Vzemite

Severa's

Kidney and Liver Remedy

(Severova Zdravila za obisti in jetra) za zdravljenje takih bolezni kot vnetje ledic ali mehurja, zastajanje vode ali goste urine, trpljenje pri urinatiji ali v slučaju kislega želodca, oteklin nog in bolečin v križu, ki izhajajo iz bolnih ledic. Na prodaj v vseh lekarnah. Cena 75c in 5c davka, ali \$1.25 in 5c davka.

W. F. SEVERA CO
CEDAR RAPIDS, IOWA

Odiranje naših Amerikancev

Kako jih v Ljubljani na kolodvoru do golega oskubijo. — Goljufije se vrše po celem Balkanu.

Na južnem kolodvoru v Ljubljani gotovo ljudje verizijo z denarjem na nečuten način. Kadar se vračajo iz Amerike delavci žaljavih rok in pridejo na kolodvor v Ljubljano, jih ti ljudje obkolijo s pomočjo kaknega železniškega uslužbenca in jim ponujajo za ameriški dolar 20, 30, 40, 50 K.

Ako pa vidijo, da jim preti nevarnost od drugih ljudi in da ne bodo mogli te siromake do golega oskubiti, jih kratkoma povabijo s seboj in jih toliko časa obdelavajo, da napravijo kupčijo.

Pred več dnevi so plačali doter je po 30 kron, ko je bila cena dolarju 50 kron. Dne 17. septembra so pokupili od slovenskih trpinov vračajočih se iz Amerike, dolarje po 50 K, v resnici pa je bila cena dolarju 64 kron.

Nek družinski oče je pravil: — Včeraj sem se vrnil iz Amerike. Tu na kolodvoru smo prodali dolarje. Jaz sem jih prodal 500 po 50 kron. Sedaj vidim, da bi jih v mestu lahko prodal po 64 kron. Samo mene so oskodovali za 7.000 kron. Poleg tega so mi ukradli še kovčeg med časom ko sem prodal dolarje. V kovčegu sem imel obleko, perilo, ženo uro in druge reči za svojo družino.

Koliko je samo ta siromak na škodi! Ali takih slučajev je vsak dan veliko.

Vprašamo mercajno pa tudi vojaško oblast, je li vojna stvar preiskati, krivce strogo kaznovati in jim denar zapleniti ter napraviti konec temu rečloveskemu počenjaju goljufov na južnem kolodvoru in Ljubljani?

Goljufije z ameriškim denarjem se ne vrše samo v Ljubljani, ampak po vsej progi globoko na Balkan.

Goljufij se vdlezujejo, kakor se poroča, najrazličnejši ljudje, in tudi tisti, ki so po vlakih ali na kolodvorih in službi, naj bo že kakršna koli. Pri tem je kupovalcem denarja popolnoma vseeno, ali drejo kakega Madžara, Rumuna ali državljana SHS. Nujno potrebno bi bilo, da naša vlada ustanovi v Logatcu uradno menjalnice, ki bi nadaljnje goljufije znatno omejila, če ne popolnoma preprečila.

Za zdravje naroda.

Razne bolnice na Hrvatskem skrbje za svoje bolnike prav izvrstno. Posebno venerični in tuberkulozni bolniki so hitro "zdravi". Pošiljajo jih namreč neodzdravljene domov, da se bolnice "očisti" narod pa — "da bude zdrav". In zagrebški cenzor je "Hrvat",

šče za potrebe celega sveta. Rusija, ta preogromna poljedelska država, ki bo mogla preskrbovati z raznimi surovinskimi proizvodi cel svet, bo postala velika tovarna, kakoršne svet še ni videl.

In če so Zedinjene države mogle postati praveći eksportni trg vse svetovne industrije, središče trgovine in brodarstva z manj številnim prebivalstvom in manjšim naravnim bogastvom toliko bolj bo postala to velika Rusija.

Upliv konsolidirane velike gospodarske Rusije bo neizmeren in odločilen tako za nas Jugoslovane, Čehoslovake, Poljake kot Bolgare. O tem ni dvoma. Ta gospodarski upliv Rusije bo odločilne važnosti za politiko vseh kontinentov.

Politično-gospodarskega življenja ni bilo tam cele veke ker je tlačil ruski narod k tlom carski orel.

Danes tega orla ni več! Lev se je prebudil. Mane si oči in gleda, kje in kako bo spjel.

Zadnja seja tržaškega občinskega sveta

V tretji in zdanji seji tržaškega mestnega sveta dne 20. juija je prečital župan pismo generala Petittija, ki se zahvaljuje mestnemu svetu, da ga je imenoval za častnega meščana. Priobčil je opo rečne določbe Grida Zanettija, ki je kot italjanski prostovoljec padel na bojišču in zapustil vse svoje imetje 470.000 krou tržaški občini za ustanovitev patrioitične ustanove.

Priobčil je tudi oporoko pok. Adele vdove Udovicheh, ki je zapustila 100.000 kro" za ustanovitev društva "Legg Nazionale".

Nato je povze' besedo svetnik Brochi, ki je podal pregled o do sedanjem delovanju mestnega sveta. Povedal je, da je šlo težavno. Brez denarja, brez uradov in brez programa tako so morali delati poprej. Urade jim je uničil prejšnji cesarski komisar, ki jim je namesto imetja 24 milijonov pustil 56 milijonov dolga.

Kdo jim je vzel program, ni povedal.

— Naša naloga bi mogla biti ta, da redno upravljamo občino, — je rekel Brochi. Nadaljeval je, da so morali pripraviti tla za bodočo upravo. Bili bi zapustili svoje mesto, da jih "i vlada pozvala, naj vendar ostanejo. In tako so ostali, toda v vsem so bili navezani na vlado: če je bilo treba denarja, so morali teči k vladi, da je bilo treba drugih sredstev, vlada jim jih je vedno radovoljno dala.

In sedaj so mirni: zapuščajo upravo in se zatekajo zopet k vladi, ki naj sedaj prevzame mestno upravo. Gotovo je, da bo vlada upravljala mesto v njihovem duhu.

Prosi župana, naj izrazi hvaležnost mestnega sveta vojaškemu gubernatorju in vojvodi d'Aosta. Prosi mestni svet, naj izrazi hvaležnost županu, ki je vedno modro vodil njihovo delo.

Končno predlaga, naj se pokliče vsak mestni svetnik po imenu in naj se vpraše, če hoče še nadalje ostati na pozornici mestnega sveta.

Vsi so rekli: Ne! Župan se zahvaljuje mestnemu svetu. Svojo zahvalo konča s kljekom: — Živela Italija!

Ara Camilo predlaga, naj se pošlje pozdrav Reki. Asesor Gabrieli se zahvaljuje v imenu občinskih uslužbenecv županu in svetovalcem in izraža up, da jih bo še videl na teh stolcih.

S tem je bila zadnja seja sveta končana.

PTICE SELIVKE.

Skozi dolga leta je bilo letno seljenje ptic, čeprav splošno znano dejstvo, zavito v temo ter skrivnost, katere ni mogel nikdo pojasniti. Z izjemo maloštevilnih ptic, ki prezimijo nedaleč južno od svojih poletnih bivališč, kam so odšle naše ptice-pevke ali druge ptice na jesen ali kedaj so prišle spomladi s svojim poletom proti severu.

O tem predmetu pa so skrbno in ustrajno razmišljali tako številni opazovalci in naravoslovci, da je sedaj mogoče precej točno odgovoriti na ta vprašanja. Laštavke prežive svojo zimo v tropični Južni Ameriki. Znani kibic, ki gzeždi ob arktičnem morju, prezimi 8000 milj vstran v Argentini. Druge ptice prezimijo v Ecuadorju in Peru in še nadaljne v Brazilji.

ki je o tem obširneje poročal v "interesu države" in — "narodnega zdravja" zabil cel no-tico. Blagor...

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

PRINC ALBERT je naj više upotrebljvan duvan kod naroda za lulu i cigarete u celoj Americi. Toje zaoto što je u Prince Albert naj bolja roba. Vi možete stalno pušiti i svaki put kada napunite lulu uvek će vam bolje prijati i bolju ukus davati.

Princ Albert ukus je različiti od drugih duvana što ste ikada prije pušili. Vi ce te više i više svaki dan radje pušiti nego i koji drugi i on ce vam uvek jednako prijati.

Princ Albert ne ce vam vaš jezik gristiti i Vaš vrat neće biti suv nego ćete se naj sretnije osecati toje za oto što su naše moderne mašine usred našeg patenta izrazali savrdjav ukus što ostaje u drugum duvanu. Kupite danas prvi put ne što dobro za pušiti a to je Prince Albert.

Crvna plehano kutija u pol funte i jednu funtu u staklenom sulu od čistoga rezanog stakla sa pokrivačem od sunđerca.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO.
WINSTON-SALEM, N. C.

Strokovno gibanje

Mezdno gibanje čevljarjev v Mariboru.

Dne 1. sept. je pričelo v Mariboru šest naših in šest mojstrskih zastopnikov p'ogajanja. Naše zahteve so bile osemnurni delavnik in tri kategorije dnevne plače, in sicer po 32, 40 in 48 K. Mojstri teh zahtev niso hoteli sprejeti, pač pa smo se sporazumeli: privolili smo v deveturni delavnik in končno sklenili naslednjo pogodbo:

1. kategorija: jevlji šivani do pete ženski kakor možki 70 K, šivani samo spredaj 50 K, gladko zbiti 35 kron.

2. kategorija: V drugi kategoriji vse kakor zgoraj, samo povsod za 10 K manj. Vse staro delo se plačuje v tedenski plači v treh kategorijah, in sicer pa 180 K, 150 K in 120 K.

Med pogajanjem smo morali prenehati, ker nas je prehitela policijska ura, zaradi česar naj bi se druge točke zlasti glede dela v delavniah obravnavate dne 2. septembra. A glej ga vraga, Komaj se drugi dan sestanemo, pa nam predstojnik mojstrov naznani, da dogovor prejnega dne ne velja, ker ga je mestni magistrat razveljavil, češ, da bi bile to previsoke plače za čevljarje ter da se šele dne g. prično p'ogajanja ob navzočnosti zastopnika obrtne oblasti. Izjavil je tudi poleg drugih žalitev, da bo policija vsakega čevljarja, ki bi v sredo ne delal, dala zapreti in izgnati.

Ali sodrugi so ostali trdni. Radovedni smo bili, zakaj se magistrat vtika v naše zadeve, ko se to ni še nikoli zgodilo. In tam siso izvedeli, da so mojstri sami prišli prosit, naj mestni magistrat razveljavi dogovor, ker jih je pekla vest, da so preveč obljubili. Mestni magistrat nam je pristal, da se vrše pogojanja že drugi dan ne šele v petek. In zgodilo se je tako. Po kratkem pogajanju je zastopnik obrtne oblasti izjavil, da mora ostati pri dogovoru. S tem smo dokazali mojstrom, da znamo tudi braniti svoje pravice.

BREŽIČNA ZVEZA MED AMERIKO IN ŠPANSKO.

Madrid, Španska, 21. oktobra.

— Špansko brežično brzojavno postajo pri Madridu so začeli popravljati. V kratkem bo vstanovljena brežična brzojavna zveza med Špansko in Zdr. državami.

Iz Urada Glavnega Tajnika JSKJ

Arh. štev. 255. Oct. 1, 1919.

Poročilo umrlih članov katerih smrtnine so bile nakazane tekem meseca septembra 1919.

Umrli brat ANTON LOVKO, cert. štev. 17931, član društva Sv. Janeza Krstnika, štev. 37, Cleveland, O. — Umril 21. avgusta 1919. — Vzrok smrti: ubit od avtomobila. Zavarovan za \$1000.00. — Pristopil k Jednoti 30. jan. 1915.

Umrli brat LOUIS BELC, cert. štev. 3327, član društva Sv. Mihaela Arhangel, štev. 40, Claridge, Pa. — Umril 14. jul. 1919. — Vzrok smrti: vnetje cevi, ki vodi v želodec. — Zavarovan za \$1000.00. — Pristopil k Jednoti 1. decembra 1904.

Umrli brat SERVACIJ BARIČ, cert. štev. 1240, član društva sv. Cirila in Metoda štev. 9, Calumet, Mich. — Umril dne 25. avg. 1919. — Vzrok smrti: ubit v rudniku. — Zavarovan za \$1000.00. — Pristopil k Jednoti 25. marea 1909.

Umrli brat JOSEPH STRUNA, cert. štev. 6444, član društva Sv. Janeza Krstnika štev. 71, Collinwood, Ohio. — Umril 22. avgusta 1919. Vzrok smrti: opeklina od gazolinaz — Zavarovan za \$1000.00. — Pristopil k Jednoti 23. feb. 1907.

Umrli brat FRANK SKUŠEK, cert. štev. 17834, član društva Sv. Jan. Krstnika štev. 82, Sheboygan, Wis. — Umril 3. septembra 1919. — Vzrok smrti: srčna bolezen. — Zavarovan za \$1000.00. — Pristopil k Jednoti 18. oktobra 1914.

Tekom meseca septembra je bilo izplačanega kakor sledi:

Za posmrtnine članov	\$5,000.00
Za boln. podporo, operacije, odprav. in odškod.	5,660.84
Skupno	\$10,660.84

ZASTONJ! FONOGRAF VSAKEMU ZASTONJ!

ZARAZDELITI IMAMO 5 TISOČ FONOGRAFOV, PIŠITE TAKOJ, IN MI VAM GA BOMO POSLALI ZASTONJ.

Samo pomislite, kakšno veselje bo imeti krasen fonograf v vaši hiši. Fonograf je močan in krasno izdelan. Brez strokovno oostre razveseljevali svojo družino in svoje prijatelje. Zakaj bi trošili veliko denarja za drag fonograf, ker je ravnotako dober kot so dragi stroji. Te fonograte drago prodajajo, toda mi ga bomo dali vsakemu ČISTO ZASTONJ. Naročite od nas spodaj opisano obzlačeno uro. Ura je močna, krasno umetniško izdelana in ima pozlačeno pokrovje. Kolesje je iz niklja in jekla. Ima 22 kamnov in je tako urejena, da ne gre prehitro in ne prepočasno. Valedtega uporabljajo to uro profesionisti kot so naprimer strojevodje in kconducturji, ki so odvisni od točnega časa. Brez ozira na to, kje kupite uro, je ne boste dobili boljše za \$25. Te ure ponavadi prodajajo po \$25.00 in dražje, toda mi jo bomo dali po tvornički cenji za \$12.95. Poleg tega damo tudi zgoraj omenjeni fonograf, pet rekordov in sto igel ČISTO ZASTONJ.

OPOMBA: Ta ponudba je veljavna le za kratke čas, kajti mi imamo 5000 teh fonografov za razdeliti, da seznanimo javnost z našimi urami. Na en naslov ne bomo poslali več kot eno uro za \$12.95. Fonograf in rekorde dobite ZASTONJ. Svetujemo vam, da hitite z naročilom, ker bo v kratkem času zaloga izpraznjena in se bodo ure podražile. Pomislite, da jih prodamo na stotine dnevno in da dobijamo zahvalna pisma. Ljudje vsa bodo zavidali, in uro lahko prodate svojim prijateljem za več kot ste plačali zanjo. Fonograf in rekorde dobite ZASTONJ. Mi nečemo denarja vnaprej. Samo pišite nam svoje ime in natančen naslov ter pridenite \$2.00 za depozit. Ostanek boste plačali, ko dobite na dom pošiljate. Vasko naj se izkoristi a to ponudbo, kot so se izkoristili drugi. Podobne prilike ne boste več imeli v življenju.

EUROPEAN WATCH CO., 1065 Milwaukee Ave., Chicago, Ill., Dept. 326

Novice iz Jugoslavije

Shod delavcev v Kropi.
 Iz Kroke podajo: Shod, ki se je vršil 21. sept., je bil zelo dobi obisk. Tudi v Kropi so prišli delavci in delavke do zavesti, da se morajo vsi priključiti proletarski armadi, če hočejo zase svojih pravic. Dolgo smo ječali pod teroznamom ljudi, ki so vedno klicali: "Molite in nosite svoj križ, ker tako hoče večni Bog!" Tiho in udano ste, ponižni Kropčani trpeti med gorami, kovali ste železo od zore do mraka, možje, žene, otroci, Uboga dekleta, ki se danes morate privzdigovati težka kladiva. Ali gospodje v žrnih suk-njah bodo in so že spoznali, da niste več tako tihi in udani, kakor bi si gotovo še nadalje želeli nekateri gospodje. Saj bo kmalu prišel čas, ko boste lahko tudi vi z glasovnic in roki pokazali vrata tistim, ki vam še danes obetajo bič.

Na shodu je poročal sodrug Vehovec o političnem in gospodarskem položaju delavstva. Danes živimo v dobi, ki nam prinaša vsak dan kaj novega, največje pa ljudih delavcev za delavstvo. Gospoda je postala že preobhjetna. In še vedno skuša držati delavske sloje v nezavednosti, da bi lažje gospodarili nad njimi. In ta preobhjetna gospoda je uprizorila tudi to strašno svetovno vojno. Ne homo pozabili, kako je cerkvena gospoda s križem v roki blagoslavljala ubogo paro, ko je šla učitrat na bojišča za kapitaliste. Jugoslavijo že imamo. Kakšna naj bo ta Jugoslavija, zato moramo sedaj predvsem skrbeti. Ne pustimo, da bi posvetna in cerkvena gospoda sedela za preobhjetno nizo delavstva pa da bi gledalo skozi preste. Ako delavec dela, tedaj naj ima za to delo tako plačilo, da bo lahko preživljal svoje otroke. Delavec mora biti soudeležen dobička, ki ga on proizvede. Socializacijo podjetij hočemo, nadalje socialno zavarovanje. Zahtevamo takojšnje volitve, občinske in državne. Vidimo, da v Belgradu danes hočejo vsa ta za nas tako važna vprašanja spraviti z dnevnega reda, pri čemur so posebno naši klerikali pridno na delu — Kako je v Kropi? Delavcev, ki se razumejo na delo, ne marajo. Za delavce, ki so 15 let delali v zadruzi, nimajo dela. Delavci, ki so strokovnjaki, ne smejo biti člani zadruge! Na ta način se v Kropi zida hiša! Stavba je pa le takrat dobra, kadar jo zidajo strokovnjaki. Kakorhitro ni vodstvo tovarne v pravih rokah, v rokah strokovnjaka, tovarna ne more napredovati. Ako tega ni, je vsako podjetje obsojeno na smrt. Vse to odpravite delavci iz Kroke s tem, da se z vseni močmi oklenete naše socialno-demokratske organizacije. Ne iščite rešitve v latinskem pregovoru: "In vino veritas", v vinu je resnica, tu rešitve! Dokažite, delavci, da ste spoznali v sebi človeka, za kakršnega vas noče priznati gospoda! Itrgajte se iz rok cerkvene in posvetne gospode, ker prej ne bodo nastopili boljši časi!

Po shodu se je vpisalo precej delavcev v politično organizacijo. Delavci, neustrašeno naprej za pravično delavsko stvar in ne strahste se groženj s lužicami!

Združenje monopolskih uslužbencev za SHS.
 Dne 22. sept. se je v Belgradu konstituiralo združenje monopolskih uradnikov in uslužbenecv z kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Izvoljen je bil odbor, ki naj izvede organizacijo po vsem kraljestvu. Svrha združenja je varstvo interesov članov. Društvo bo izdajalo svoj list.

Ustanovitev samostojne občine Grahovo.
 Ustanovi se samostojna seiska občina Grahovo s sedežem v Grahovu, obsegajoča celotne katastralne občine Grahovo, Žirovnica, Obločica in Lapsen s pridržkom, da se poprej izvrši za to potrebna ločitev skupnega premoženja in imovine ter skupnih bremen.

Gibanje kmetov v Dalmaciji.
 Odposlanci teakov, ki so združeni v Dalmaciji v "Pokrajinski težki savez" v Splitu, so dne 7. sept. sprejeli tole resolucijo:
 1. — Konstatiramo, da se očitno kaže ustvarjanje zakona o agrarni reformi od strani antisocialnih in reakcionarnih elementov, ki s

tem zadržujejo vsak napredek in zastavljajo domovino v nevarnost revucije in razkrajajo etični razlog ujedinjenja.

Zahtevamo še enkrat, da naj pride zemlja samo ekonomsko neodvisnemu teaku. Nečemo mirovati, predno se ne izvede pravična agrarna reforma.

2. — Protestiramo proti redovnim dajatvam za svečeništvo, ker jih smatramo nedostojnim za svečeništvo in škodljivim za kmete ter zahtevamo, da se ta zadeva reši zakonitim putem.

Sokolstvo in politične stranke

Gotovo je, da se zaradi nar — po svoji domišljivosti "višje stojiš" posameznikov — ne more očitati hlinjenih načel svobode, enakosti in bratstva celokupnemu Sokolstvu. Dokler je Sokolstvo v splošnem res nadstrankarsko, nepolitično in dokler je zastopano v njem po večini delavski stan, se ga pri njegovem delu od strani socialne demokracije ne sme ovirati. To bi bilo lahkomišelnost. — Nasprotno! Bila bi naša dolžnost njegovo delo podpirati, kakor te dela že dolgo sedanja demokratska stranka, da si pridobimo čim več Sokolov v stranke.

V Sokolstvu je zastopano najštevilnejše delavski stan in vsled tega mora biti ravno njegov vpliv odločujoč.

Naša dolžnost bi bila poskrbeti, da pridobimo te delavce-Sokole v svoje vrste. Gotovo je, se precej Sokolov v naši stranki. — Treba bi bilo torej samo malo truda in uspeh bi bil tu. Poklicati si moramo v spomin vsem delavcem-Sokolom, da ne pozabijo svojih političnih in stanovskih dolžnosti napram svojemu stanu.

Sokolstvo samo na semi nam torej ne more biti škodljivo. Škodljivo nam pa lahko lastni tovariši-Sokoli, katere si pridobiva z raznimi mahinacijami druga, z namasprtna stranka.

Da se to ne zgodi, ne smemo Sokolstva v njegovem delovanju ovirati, pač pa moramo agilno po sebi vmes. Vspricho tega bi bilo neumestno ustanavljati lastna teolovalna društva, naj bi vsak sodrug pristopil k Sokolstvu in imeli bi kmalu uspehe na naši strani.

Nam se očitá, da smo mednarodni in da narodnost popolnoma zanemarjamo. Ravno sedaj se smuje pri nas "Narodna socialna stranka", kar ne pomeni v splošnem nič drugega kot epljenje delavskih vrst, da se oslabe za boj proti nenasičnemu kapitalizmu.

Da je dal miciojativno osnovanje te stranke naš "narodni" kapitalizem iz pravkar omenjenega vzroka, je jasno. Ta je ljudem naslikal mednarodnost kot narodno izdajstvo in jih zaslepil pri tem tako daleč, da ne vidijo, kako je kapitalizem sam mednaroden, če je treba kaj dati iz svojega epa za svoje rojake za svoj narod, kateri mu polni njegov žep. Tega ne pove, da je kapitalistu narodnost deveta briga, ampak da mu je tudi narodnost le kupčija.

Da se torej krivičnih pradedskov o prepotrebni mednarodnosti v svem razrednem boju iznebimo, da jih ložje odpravimo, nam bo k temu ravno Sokolstvo veliko pomagalo.

In če Sokol samo pravi: Kot svoboden državljan m're biti socialni demokrat, kot sin svojega naroda pa sem Sokol, ki mi je naloga in dolžnost, da dvigam nrvne in telesne sile naroda kot celote, — zakaj bi mi ne rekli:

— Slovenec sem, če me izženo v Kongo, svoj narod vseeno ljubim, ker sem izšel iz njega, ker mi je dal življenje, ljubim svojo domovino in ji želim napredka, blagostanja in zato sem Sokol.

VELIKA NESREČA V MAJNI.
 Penzance. Anglija, 21. oktobra. — V Levant premogorovni pri St. Justu se je pripletla velika nesreča. Vsled nedostataka pri nekem stroju je padlo 150 mož giboko v rov. 40 jih je bilo na mestu mrtvih, ostali so pa več ali manj ranjeni.

— Poglejte — — tam leti preseljal mojih živcev.
 Ob nasipu železniške proge, — tik ob tračnicah — je ležala, nepremična, neka postava. Deset korakov nato nadaljna. Nato sem videl dve, tri, eno poleg druge. S strel in vrst so padali strelci. Ena kroglja je prežvižgala tik poleg mene. Obrnil sem se na levo ter videl nekega častnika, ki je streljal na vsakega "mrtveca" iz neposredne bližine.

Odmev vsakega strela je odmeval v stropi. Še bolj skrivnostno pa je bilo v našem smislu, da je število bojnikov vedno naraščalo. Cele verige ljudi so ležale ob železniškem nasipu. Sempatam je bilo čuti kak presunljiv krik, a to je bilo vse.

Naenkrat pa je zakričal moj sosed ter rekel:
 — Poglejte — — tam leti mrtvec!
 Ozrli smo se v dotično smer — in mrtveci so v resnici bežali!.. Hiteli so od nasipa proti prosti stropi.

Vlak pa je enakomerno zasledoval svojo pot.

Vstali smo, kot pred kako zagometko ter se ozrli drug drugemu v obraz. Nastal je kratek premor, tekem katerega sem bil v stanju zaklicati turškemu stražniku svoje vprašanje.

Rekel je:
 — Rekruti dezertirajo iz prednjih vagonov. Postavljajo se kot mrtveci ob nasipu, da ne bi streljali nanje.

Takoj nato je pričel kričati ter streljati, kajti stropa se je nanovo ozivila z skrivnostnimi postavyami.

Za nas je postal položaj nezanimiv, kajti luč vlaka je postala negotova in vlak je vozil počasi naprej.

Ko so nekateri takozv. mrtveci vrnili ogenj ter pričeli streljati na nas, je postala zadeva povsem drugačna.

Spelzal sem peoko strelh v vagon, v katerem se je nahajal trans-

AMERIŠKE ČETE V HOBOKENU PRIPRAVLJENE, DA PREVZAMEJO DELO V PRISTANIŠČU VSLED STAVKE LONGŠORMENOV.

Mali slikki nam kažeza predsednika in podpredsednika longšormenske unije.

Doživljaj v Anatoliji

Mesece je osvetljeval s svojimi žarki stero ter metal modrikaste senice na železniško tračnico. Tovorni voz smo v Halebu priklopili turškemu rekrutnemu transportu, ki je odhajal v Carigrad.

Naenkrat je padel strel, kojega odmev se je razlegal po stopi.

Strel v Anatoliji ni ničesar posebnega. Nikdo se ne zanima za take pojave. Šele takrat, kadar pade več strelcev, je primerno ugasiti luči, leči na tla ter pričakovati nadaljnih razvojev.

Padlo je več strelcev.

Storili smo, kar je treba storiti v takih slučajih in nato je splezal eden izmed mojih dveh tovarišev, s katerima sem se vrnil iz Palestine, do vrat, kjer se je previdno ozrl naokoli.

Naenkrat pa je rekel:
 — Mrtvec!

Ker ni mrtvec ob železniški progi v Anatoliji ničesar posebnega, smo mi ostali molčali. Ker pa je bilo čuti razen običajnega streljanja še izvanredno močno streljanje ob celi črti, sem splezal tudi jaz do vrat.

— Poglejte — — tam leti preseljal mojih živcev.

Ob nasipu železniške proge, — tik ob tračnicah — je ležala, nepremična, neka postava. Deset korakov nato nadaljna. Nato sem videl dve, tri, eno poleg druge. S strelh in vrst so padali strelci. Ena kroglja je prežvižgala tik poleg mene. Obrnil sem se na levo ter videl nekega častnika, ki je streljal na vsakega "mrtveca" iz neposredne bližine.

Odmev vsakega strela je odmeval v stropi. Še bolj skrivnostno pa je bilo v našem smislu, da je število bojnikov vedno naraščalo. Cele verige ljudi so ležale ob železniškem nasipu. Sempatam je bilo čuti kak presunljiv krik, a to je bilo vse.

Naenkrat pa je zakričal moj sosed ter rekel:
 — Poglejte — — tam leti mrtvec!
 Ozrli smo se v dotično smer — in mrtveci so v resnici bežali!.. Hiteli so od nasipa proti prosti stropi.

Vlak pa je enakomerno zasledoval svojo pot.

Vstali smo, kot pred kako zagometko ter se ozrli drug drugemu v obraz. Nastal je kratek premor, tekem katerega sem bil v stanju zaklicati turškemu stražniku svoje vprašanje.

Rekel je:
 — Rekruti dezertirajo iz prednjih vagonov. Postavljajo se kot mrtveci ob nasipu, da ne bi streljali nanje.

Takoj nato je pričel kričati ter streljati, kajti stropa se je nanovo ozivila z skrivnostnimi postavyami.

Za nas je postal položaj nezanimiv, kajti luč vlaka je postala negotova in vlak je vozil počasi naprej.

Ko so nekateri takozv. mrtveci vrnili ogenj ter pričeli streljati na nas, je postala zadeva povsem drugačna.

Spelzal sem peoko strelh v vagon, v katerem se je nahajal trans-

portni poveljnik. Pif je ravno kovo ter bil očitno vesel mojega prihoda. Vsaj obnašal se je tako.

Na moje vprašanje, zakaj ne pusti hitreje voziti vlaka, ni ničesar odgovoril ter mi ponudil slaščice, katere je ravnokar zavžival sam. Ko pa nisem odnehal ter ga vprašal, zakaj ne da zapreti vrata vagonov, v katerih so se nahajali rekruti, se je sprva ozrl name na začuden način ter rekel nato:

— Veš, efendi, ti imaš izvrstno misel. Na tako misel bi nikdar ne prišel.

Povsem zadovoljen sem splezal nazaj v svoj voz, a lov na ljudi se je zopet pričel ter se končal šele tedaj, ko smo dospeli v mesto Konieh.

Vlak je bil skoro popolnoma prazen. Izmed šeststotih rekrutov, ki sto vstopili v Halebu, jih je bilo le nekaj nad sto, ki so kažali nekako zanimanje za lepo mesto Konieh. Vsi ostali so smatrali za dosti boljše, če pričakujejo nadaljnih vojnih razvojev v neposredni bližini mesta.

V splošnem pa bi moja ideja, da se namreč zapre železniške vozove, kaj malo koristila, kajti rekruti so na naravnost ženjaljen način napravili odprtine v vseh železniških vozovih Hedžas železnice, ki je imela vsled tega gotovo veliko škodo.

Podpolkovnika, ki je poveljeval transportu, sem videl pozneje v neki kavarni v Carigradu. Zdelo se mi je, da ne polaga prevetlike važnosti na obnovljenje znanstva, katero sva sklenila.

Jaz, za svoje ocelo, se tudi nisem brigal za to.

Izpred sodišča

Tragičen umor v Trziču.

O dejanju priveduje obtoženee:

— Dekle sem vprašal, če ima denar. Odgovorila mi je, da nima denarja za sladkor. Nakar sem ji rekel, naj mi da uhan. Ona je vzključila: "Baraba! Ravbar", ter hotela uteci. Mene je prišla jeza in v nagli jezi sem ji vrgele trak okoli vratu. Nato sem jo vlekel v goščo. Poslil jo pa nisem.

Izvedenci dr. Vučina, dr. Ilavina in dr. A. Šerko ter dr. Plečnik podajo mnenje, da je bila 11-letna Milada zadavljena, da so poškodbe na spolovih bile neposredno predsmrtnne, ker imajo znake podpurt.

Nato je bilo zaslišanih 23 prič, ki so z vsjo natančnostjo opisale delovanje obtožencevo. Glavni prič: Ana in Jan Brejla sta obširno očrtali Seydlovo ponašanje in prigravarjanje glede sladkorja in deklice. Zlasti je bil dramatičen prizor, ko je priča Jan Brejla dejal obtoženee:

— Te ne boli sree!

Obtoženee se je nekam izgovarjal, priča mu pljune v obraz, na kar obtoženee:

— To je ničisto od vas!

Priča Jan Brejla je dalje s trkim, pritaženim glasom izjavil:

— Odkodnine ne zahtevam, ker mi on ne mere vrniti moje hčerke. Prosim samo, da dobi smrt tako, kakoršino je pretrepala moja hčerka!

Po zaslišanju prič sta podala vsenčičiška docenta dr. Šerko in dr. Plečnik izvedeniško mnenje glede duševnega stanja obtožencevega in glede njegove odgovornosti. Dr. Šerko je povdaril, da je obtoženee, ki je storil ta be-

Zrcalo sijajnih socialnih razmer

Žene in hčerke pariških bogatašev so sklenile, da bodo nastopale v letošnji zimski sezoni na plesih in podobnih prireditvah brez nogavice in čevljev ter odete le v lahke haremske plašče, ki bodo oblike njihovih teles bolj razkrivali kot zakrivali.

Njihovi prstki bodo okovani z dijamanti in briljanti, na prstih njihovih nožic pa bodo zvončkastialni čin, rojen hudodelec, duševno degeneriran, manjvreden človek, da je storil svoje dejanje v popolni razsdnosti in da je to raj za svoj čin odgovoren. Slično mnenje je podal dr. Plečnik.

Po kratkih ploverjih državnega pravdnika in zagovornika ter sklepu predsednika so porotniki enoglasno pritrtili obe glavni vprašanji glede hudodelstva pesine nečistosti in glede umora. Predsednik Regaly je nato prečitil sodbo, s katero se obtoženee obsoja na smrt na vešala.

Obsojenee je hladno sprejel sodbo in prijavil pritožbo.

To in ono

Iz pred sodišča

Tragičen umor v Trziču.

O dejanju priveduje obtoženee:

— Dekle sem vprašal, če ima denar. Odgovorila mi je, da nima denarja za sladkor. Nakar sem ji rekel, naj mi da uhan. Ona je vzključila: "Baraba! Ravbar", ter hotela uteci. Mene je prišla jeza in v nagli jezi sem ji vrgele trak okoli vratu. Nato sem jo vlekel v goščo. Poslil jo pa nisem.

Izvedenci dr. Vučina, dr. Ilavina in dr. A. Šerko ter dr. Plečnik podajo mnenje, da je bila 11-letna Milada zadavljena, da so poškodbe na spolovih bile neposredno predsmrtnne, ker imajo znake podpurt.

Nato je bilo zaslišanih 23 prič, ki so z vsjo natančnostjo opisale delovanje obtožencevo. Glavni prič: Ana in Jan Brejla sta obširno očrtali Seydlovo ponašanje in prigravarjanje glede sladkorja in deklice. Zlasti je bil dramatičen prizor, ko je priča Jan Brejla dejal obtoženee:

— Te ne boli sree!

Obtoženee se je nekam izgovarjal, priča mu pljune v obraz, na kar obtoženee:

— To je ničisto od vas!

Priča Jan Brejla je dalje s trkim, pritaženim glasom izjavil:

— Odkodnine ne zahtevam, ker mi on ne mere vrniti moje hčerke. Prosim samo, da dobi smrt tako, kakoršino je pretrepala moja hčerka!

Po zaslišanju prič sta podala vsenčičiška docenta dr. Šerko in dr. Plečnik izvedeniško mnenje glede duševnega stanja obtožencevega in glede njegove odgovornosti. Dr. Šerko je povdaril, da je obtoženee, ki je storil ta be-

Mandat za Bospor

Prejšnji ameriški poslanik v Carigradu, Morgenthau, je narisal lepo sliko o priklakah, ki se nudijo Ameriki v slučaju, da bi prevzela mandat nad bližnjim iztokom. On je za to, da bi Združene države prevzele mandat za Armensko, Anatolijo in Carigrad. Veliko bolj kot za vse drugo pa se zavzema za to, da bi dobila Amerika v roke Carigrad.

— Turško glavno mesto bi lahko postalo četrto največje mesto na svetu, če bi Združene države izdale za to tristo do štiristo milijonov dolarjev.

Po mnenju Morgenthaua bi moral igrati mi v Tručiji aktivno in energična uloga v namenu, da vzbudimo zanimanje Amerikancev. — Da storimo to, bi morali preskrbeti zase ozadje za svojo delavnost in to naj bi obstajalo v trgovskih možnostih, katere nam nudi staroslavno mesto Carigrad. Pod našim nadzorstvom bi bilo opaziti splošno oživljenje prosperitete sedaj umirajoče Turčije in slednja bi postala dežela intenzivne aktivnosti in dežela bogate nagrade za kapitalista in priseljenca.

To je mnogo obetajoč izgled.

Morgenthau pa ne posveča dosti pozornosti vprašanju stroškov in dohodkov tega investiranja našega kapitala. Najbolj površne ocene glede obsega ameriške okupacijske armade, katero bi bilo treba v Turčiji se glase, da bi morali poslati tjakaj najmanj 150 tisoč mož. Vrjetno pa je, da bi bilo treba do četrtilijona mož.

Morgenthau izjavlja, da bi morala trajati okupacija najmanj trideset let.

Sedaj pa nastane vprašanje, kaj bo postalo s turškim ozemljem, potem ko bi potekla ta doba?

Združene države gotovo ne bodo hotela stalnih priveskov v bližnjem iztoku. Umaknile bi se z mesta mandatarja ter prepustile celo zadevo Ligi narodov, ki bi gotovo v tem slučaju dočela drugega mandatarja.

Balkan in Dardanele so bile skozi generacije središče obširnega trgovskega tekmovanja ter povod za številne vojne.

Naša sreča je bila, da nismo imeli nobenega opravka s temi spri. Vsledtega je tudi povsem neprimerno, da bi se pričeli sedaj vmešavati v zadeve tega kota Evrope, kjer je razburjenost na dnevnem redu.

Ameriški narod goji brez dvoma simpatijo do armenskega naroda, da bi bil vesel, če bi mogel ta narod doseči svojo neodvisnost in varnost. Malo vrjetno pa je, da bi kongres ali dežela v splošnem odobrila podjetje, s katerim bi morala Amerika prevzeti varuštvo nad Carigradom ter Turčijo v splošnem.

Zrcalo sijajnih socialnih razmer

Žene in hčerke pariških bogatašev so sklenile, da bodo nastopale v letošnji zimski sezoni na plesih in podobnih prireditvah brez nogavice in čevljev ter odete le v lahke haremske plašče, ki bodo oblike njihovih teles bolj razkrivali kot zakrivali.

Njihovi prstki bodo okovani z dijamanti in briljanti, na prstih njihovih nožic pa bodo zvončkastialni čin, rojen hudodelec, duševno degeneriran, manjvreden človek, da je storil svoje dejanje v popolni razsdnosti in da je to raj za svoj čin odgovoren. Slično mnenje je podal dr. Plečnik.

Po kratkih ploverjih državnega pravdnika in zagovornika ter sklepu predsednika so porotniki enoglasno pritrtili obe glavni vprašanji glede hudodelstva pesine nečistosti in glede umora. Predsednik Regaly je nato prečitil sodbo, s katero se obtoženee obsoja na smrt na vešala.

Obsojenee je hladno sprejel sodbo in prijavil pritožbo.

ZASTONJ! FONO GRAF ZASTONJ.

Vsaki, ki bo naročil od nas čudovito uro, bo dobil ta fonograf ČISTO ZASTONJ.

Ta ura, najnovejša iznajdba kaže uro in minute kot vsaka druga. Močna je iz jekla kot bojne ladje, ponikljana in niti ogenj je ne uniči. Zmore trajati veliko let. Boljše kaže kot vsaka druga. Ima alarm, ki vas prebudi iz globokega spanja. Preneha zvoniti, ko vstanete in jo zaprete. Ponoči ni treba vstajati in svetiti, ampak pritisnete na gumb, ki jo bo razsvetlil. Vsebuje banko z dvema oddelkoma za denar in dragocenosti. Močna vrata banke imajo tajno ključavnico, katero zamorete samo vi odpreti. Z naročilom vam bomo povedali, kako je treba skrbeti zanjo in kako odpreti. Kakšna dobrota imeti tako krasno uro! Kupite kakoršnokoli uro, boljše ne boste dobili. V vsaki hiši naj bi bila. Primerna za božično darilo. V Evropi bi presenetili žnjo prijatelje. Vredna je najmanj \$20, ker jo pa hočemo seznaniti z javnostjo, jo prodajamo malo časa po tvorniški ceni \$10.95. Žnjo vred damo fonograf, 5 rekordov in 100 igel ČISTO ZASTONJ. Denarja ne zahtevamo naprej. Pošljite točen naslov ter \$2. za depozit. Ostalo plačate, ko sprejmete pošiljatev. Nikdar v življenju ne boste imeli take prilike. Ne odlašajte, pišite še danes!

UNION PRACTICAL CO.

DEPT. 400

1065 Milwaukee Avenue CHICAGO, ILL.

